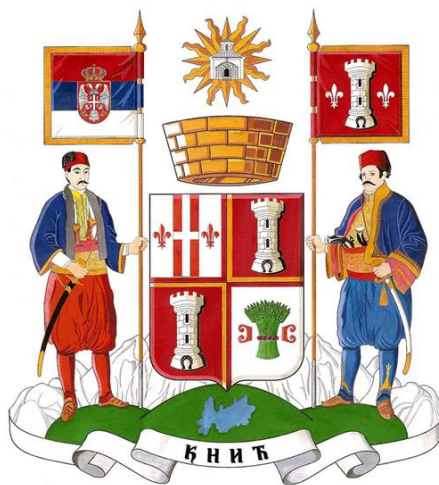

**ЛОКАЛНИ ПЛАН УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ ОПШТИНЕ КНИН
ЗА ПЕРИОД 2024 – 2033**

„Ко не планира, планира неуспех“

УВОДНА РЕЧ ПРЕДСЕДНИКА ОПШТИНЕ

Полазећи од циљева руководства општине Кнић да постане „зелена“ општина до 2035. године, комунално уређена, у којој се одговорно управља отпадом, приступили смо изради документа који је пред вама, Локалним планом управљања отпадом. У свету управљање отпадом представља и озбиљан бизнис, али наша мала општина нема циљ да на томе зарађује, већ да грађанима омогући што квалитетније услове за живот, да сачува природне потенцијале за развој туризма, да генерацијама које долазе оставимо еколошки уређену општину. Ово је само први корак, предстоји реализација циљева и мера које смо дефинисали. И ово није коначан план, мењаће се како се буде мењала ситуација, али ће бити отворен и за предлоге суграђанки и суграђана, јер је брига о здрављу и квалитету живота заједничка одговорност.

Одлука о приступању изради Плана управљања отпадом

27.06.2024.

Службени гласник општине Кнић

Број 13. – страна 195

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ КНИЋ, на седници од 27.06.2024. године, на основу чл. 32. став 1. тачка 6. Закона о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“, бр. 129/07, 83/14 - др. закон, 101/16 - др. закон, 47/18 и 111/21 - др. закон), чл. 13. став 1. Закона о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 14/16, 95/18-др. закон и 35/23), члана 37. став 1. тачка 4. Статута општине Кнић („Сл.гласник општине Кнић“, бр. 1/19, 14/21 и 26/22) и члана 151. Пословника о раду Скупштине општине Кнић („Сл.гласник општине Кнић“, бр. 4/19), донела је

О Д Л У К У

о приступању изради Локалног плана управљања отпадом на територији општине Кнић за период 2024-2033. године

Члан 1.

Овом Одлуком приступа се изради Локалног плана управљања отпадом на територији општине Кнић, за период 2024-2033. године (у даљем тексту: План).

Члан 2.

Планом се дефинишу циљеви управљања отпадом на територији општине Кнић, у складу са Програмом управљања отпадом у Републици Србији, за период 2022 - 2031. године и Акционим планом управљања отпадом који је саставни део Програма, донетим од стране Владе Републике Србије, 05 број:353/588/2022-1 од 28.01.2022. године.

Члан 3.

Локални план управљања отпадом доноси се за период од десет година, а ревидира на сваких пет година и садржи: очекиване врсте, количине и порекло укупног отпада; дефинисане циљеве које треба остварити у погледу поновне употребе и рециклаже отпада у области која је обухваћена Планом; програм сакупљања отпада из домаћинства, програм сакупљања комерцијалног отпада, програм управљања индустријским отпадом, предлоге за поновну употребу и рециклажу компонената комуналног отпада, програм смањења количина биоразградивог и амбалажног отпада у комуналном отпаду, програм развијања јавне свести о управљању отпадом, локацију постројења за сакупљање отпада, третман, односно поновно искоришћење и одлагање отпада, укључујући податке о локацијским условима, мере за спречавање кретања отпада који није обухваћен планом и мере за поступање са отпадом који настаје у ванредним ситуацијама, мере санације неуређених депонија, надзор и праћење планираних активности, процену трошкова и изворе финансирања за планиране активности, рокове за извршење планираних мера из активности, као и друге податке, циљеве и мере од значаја за ефикасно управљање отпадом на територији општине Кнић.

Члан 4.

У циљу припреме Локалног плана управљања отпадом на територији општине Кнић, који ће обухватити целокупну територију општине, образује се Радна група за припрему Плана.

Члан 5.

Радну групу за припрему Плана Решењем образује председник општине Кнић.

Радну групу за припрему Плана чине: председник Радне групе, заменик председника Радне групе и чланови из области комуналних делатности, урбанизма, екологије, имовинско-правних и стамбених послова, привреде, здравства, просвете економије, права, стручне институције, укључујући и представнике месних заједница, медија и невалидног сектора из области екологије.

Члан 6.

Задаци Радне групе за припрему Плана су:

- да дефинише регулативни оквир припреме Локалног плана управљања отпадом;
- да прикупи и обради основне податке о општини Кнић (природни и друштвени чиниоци);
- да прикупи и обради основне податке о економским активностима на територији општине Кнић;
- да прикупи податке и изврши анализу постојећег институционалног оквира управљања отпадом у општини;
- да прикупи и обради податке о постојећем начину сакупљања, транспорта и одлагања отпада;
- да прикупи и обради податке о постојећим количинама и врстама отпада који се сакупљају;
- да прикупи и обради податке о развијености селекције и рециклаже отпада у општини;
- да прикупи и обради податке о развијености селекције и рециклаже отпада у општини;
- да на основу истраженог стања дефинише специфичне циљеве Локалног плана управљања отпадом и прецизира садржај тог Плана;
- да изврши планирање средстава за управљање отпадом;
- да утврди адекватан техничко-технолошки концепт за успостављање одрживих токова отпада;
- да утврди надзор, праћење и рокове за извршење планираних мера и активности.

Члан 7.

Саставни део ове Одлуке је Мишљење о неприступању изради стратешке процене утицаја на животну средину Локалног плана управљања отпадом на територији општине Кнић за период 2024-2033. године, Канцеларије за пољопривреду и заштиту животне средине Општинске управе општине Кнић, број 501-951/2024-07 од 18.06.2024. године.

Члан 8.

Стручне и административно-техничке послове за Радну групу за припрему Плана обављаће Канцеларија за пољопривреду и заштиту животне средине Општинске управе општине Кнић.

Члан 9.

Средства за израду Плана обезбедиће се у буџету општине Кнић и из других извора финансирања.

Члан 10.

Ова Одлука ће се објавити у „Службеном гласнику општине Кнић“ заједно са Мишљењем о неприступању изради стратешке процене утицаја на животну средину Локалног плана управљања отпадом на територији општине Кнић за период 2024-2033. године, Канцеларије за

27.06.2024.

Службени гласник општине Кнић

Број 13. – страна 197

пољопривреду и заштиту животне средине Општинске управе општине Кнић, број 501-951/2024-07 од 18.06.2024. године и ступа на снагу осмог дана од дана објављивања.

Број:110-946/2024-01
У Книћу: 27.06.2024. године

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ
Светлана Анђелић с.р.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОПШТИНА КНИЋ
Општинска управа
Канцеларија за пољопривреду
и заштиту животне средине
Бр.501-951/2024-07
18.06.2024. године
К Н И Ћ

Канцеларија за пољопривреду и заштиту животне средине општине Кнић, на основу чл.9. и чл.11. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр.135/04 и бр.88/2010), а на захтев Начелника општинске управе општине Кнић, бр.службено/2024 од 17.06.2024. године, доставља

М И Ш Љ Е Њ Е

Да у поступку израде Локалног плана управљања отпадом на територији општине Кнић, није потребно приступање изради Стратешке процене утицаја на животну средину.

О б р а з л о ж е њ е

Начелник општинске управе општине Кнић, доставио је 18.06.2024. године захтев за одлучивање у вези Стратешке процене утицаја на животну средину у поступку израде **Локалног плана управљања отпадом на територији општине Кнић**.

Разматрајући поднети захтев као и приложену документацију надлежни орган је закључио да у складу са Уредбом Владе Републике Србије о утврђивању Листе I пројеката за које је обавезна процена утицаја на животну средину и Листе II пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Сл.гласник РС“, бр.114/08), да се овај пројекат не налази на листи I и на листи II пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину. Из наведених разлога у поступку израде **Локалног плана управљања отпадом на територији општине Кнић**.

Није потребно подношење захтева за одлучивање о потреби процене утицаја пројекта на животну средину.

Достављено:

- подносиоцу захтева
- архиви

РУКОВОДИЛАЦ КАНЦЕЛАРИЈЕ
Небојша Арсенијевић с.р.

УВОД

Поштоване суграђанке и суграђани,

пред вама се налази Локални план управљања отпадом (ЛПУО) на територији општине Кнић за период 2025. – 2034. године. У овом ЛПУО је представљена визија заједнице у области управљања отпадом. Описане су везе са претходно усвојеним плановима, постигнутим резултатима и циљевима. Свакако, током претходног периода суочили смо се са одређеним изазовима, које ћемо овим планом превазићи, те смо уважавајући тренутну ситуацију, дефинисали основна начела управљања отпадом, нове циљеве до 2034 године, навели резултате изабраних мера и кључне активности, са роковима и матрицом одговорности изворима финансирања.

Свакако да је значајно да смо предвидели да кроз акције решавања проблема отпада јачамо и принцип родне равноправности и укључивање осетљивих група. Период од 10 година је довољно дуг да се неки изазови које сада не видимо појаве, али ће сталним праћењем реализације мера и активности бити створене могућности да се они идентификују и благовремено и ефикасно предузети одговарајуће мере како би се уочени изазови благовремено превазишли.

У оквиру преговора за приступање ЕУ, Република Србија је кроз Поглавље 27 започела процес успостављања система управљања отпадом и његово прилагођавање циљевима и правним тековинама ЕУ.

Влада РС је усвојила ЗАКОН о управљању отпадом („Службени гласник РС”, бр. 36 од 15. маја 2009, 88 од 23. новембра 2010, 14 од 22. фебруара 2016, 95 од 8. децембра 2018 - др. закон, 35 од 29. априла 2023) те на основу њега је израђен и усвојен Програм управљања отпадом у Републици Србији за период 2022 - 2031. године (у даљем тексту: Програм) коме је претходила Стратегија управљања отпадом за период 2010–2019. године („Службени гласник РС”, број 29/10).

Чланом 20. Закона о управљању отпадом, између осталог утврђена је обавеза да „јединица локалне самоуправе доноси локални план управљања отпадом, обезбеђује услове и стара се о његовом спровођењу;“

Чланом 13. Скупштина јединице локалне самоуправе доноси Локални план управљања отпадом којим дефинише циљеве управљања отпадом на својој територији у складу са Програмом који је усвојила Влада РС, а којим је дефинисана надлежност и обавза органа ЈЛС:

*„Локални план управљања отпадом припрема служба јединице локалне самоуправе надлежна за послове управљања отпадом у сарадњи са другим органима надлежним за послове привреде, финансија, заштите животне средине, урбанизма, као и са представницима привредних друштава, односно предузећа, удружења, стручних институција, невладиних и других организација које се баве заштитом животне средине, укључујући и организације потрошача.“ (*Службени гласник РС, број 35/2023.)*

Садржај

УВОДНА РЕЧ ПРЕДСЕДНИКА ОПШТИНЕ.....	2
Одлука о приступању изради Плана управљања отпадом.....	3
УВОД.....	6
Радна група.....	10
ЕУ оквир.....	10
Стратешки оквир.....	10
Законодавно правни и стратешки оквир Републике Србије.....	11
Правни и стратешки оквир Општине Кнић.....	13
Други документи који су коришћени приликом израде ЛПУО.....	13
Институционални оквир Општине Кнић.....	13
Органи Општине Кнић, надлежни за управљање отпадом.....	13
Основни подаци о Општини Кнић.....	14
Положај.....	14
Становништво.....	15
Рељеф и геолошке карактеристике.....	15
Педолошке карактеристике.....	15
Клима.....	16
Хидрографија	16
Ваздух.....	17
ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА У ОБЛАСТИ УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ.....	18
Комунални отпад.....	18
Врсте и количина комуналног отпада.....	20
Постојећи систем за сакупљање комуналног отпада.....	21
Индустријски и опасан отпад.....	21
Посебни токови отпада.....	22
Постојећи систем за сакупљање посебних токова отпада.....	22
Постојећа инфраструктура за третман и одлагање посебних токова отпада.....	22
Врсте и количине посебних токова отпада.....	22
Истрошене батерије и акумулатори.....	23
Отпадна уља.....	23

Отпад од електричне и електронске опреме.....	23
Отпадне флуоресцентне цеви које садрже живу.....	23
Отпадна возила.....	24
Отпад који садржи азбест.....	24
Амбалажни отпад.....	24
Отпад који садржи, састоји се или је контаминиран дуготрајним органским загађујућим материјама (POPs отпад).....	24
Медицински и фармацеутски отпад.....	25
Споредни производи животињског порекла.....	25
Пољопривредни отпад.....	25
Муљ из уређаја за пречишћавање комуналних отпадних вода.....	25
Отпад од грађења и рушења.....	26
Рударски отпад.....	26
Секундарни отпад из третмана отпада.....	26
Постојећи економски и други инструменти за управљање отпадом.....	27
Накнаде за пружање услуга управљања комуналним отпадом.....	27
Програм коришћења средстава из буџетског Фонда за заштиту животне средине општине Кнић за 2023. годину.....	29
Програм коришћења средстава из буџетског Фонда за заштиту животне средине општине Кнић за 2023. годину.....	30
Могући извори финансирања.....	31
Оцена стања и анализа проблема.....	31
Пројекције врста и количина отпада за период од 2024. до 2033. године.....	32
ВИЗИЈА.....	32
НАЧЕЛА.....	32
Начело одрживог развоја.....	32
Начело циркуларне економије.....	32
Начело предострожности.....	33
Начело избора најоптималније опције за животну средину.....	33
Начело самодовољности.....	33
Начело близине и регионалног приступа управљању отпадом.....	33
Начело хијерархије управљања отпадом.....	33
Начело продужене одговорности произвођача.....	34

Начело загађивач плаћа.....	34
СТРАТЕШКЕ ПРОМЕНЕ – ПРЕПОРУКЕ.....	34
СТРАТЕШКЕ ПРОМЕНЕ – ПРЕПОРУКЕ.....	34
Комунални отпад.....	35
Процене и количине комуналног отпада.....	35
Постојећи систем за сакупљање комуналног отпада.....	35
Индустријски и опасан отпад.....	36
Посебни токови отпада.....	36
Постојећи систем за сакупљање посебних токова отпада.....	36
Постојећа инфраструктура за третман и одлагање посебних токова отпада.....	36
Врсте и количина посебних токова.....	36
Отпадне гуме.....	36
Истрошене батерије и акумулатори.....	37
Отпадна уља.....	37
Отпад од електричне и електронске опреме.....	37
Отпад флуорисцентне цеви које садрже живу.....	37
Отпадна возила.....	38
Отпад који садржи азбест.....	38
Пољопривредни отпад.....	38
Амбалажни отпад од СЗБ.....	38
Отпад који садржи, састоји се или је контаминиран дуготрајним органским загађујућим материјама (ROPs отпад).....	39
Медицински и фармацеутски отпад.....	39
Споредни производи животињског порекла.....	39
Отпад од грађења и рушења.....	39
Рударски отпад.....	39
ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ.....	40
Општи циљ.....	40
Посебни циљеви.....	40
АКЦИОНИ ПЛАН.....	41
Општи закључак.....	49

Радна група

Председник Општине Кнић је Решењем бр. **119-37/25-01** од **08.01.2025.**, а на основу чл. 13. Закона о управљању отпадом („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 95/18-др. закон) (Локални план управљања отпадом припрема служба јединице локалне самоуправе надлежна за послове управљања отпадом у сарадњи са другим органима надлежним за послове привреде, финансија, заштите животне средине, урбанизма, као и са представницима привредних друштава, односно предузећа, удружења, стручних институција, невладиних и других организација које се баве заштитом животне средине, укључујући и организације потрошача.) формирао Радну групу за израду Плана управљања отпадом

1. Тања Николић Гавриловић – заменик председника општине,
2. Далиборка Јеремић - члан Општинског већа за заштиту животне средине и пољопривреду,
3. Драган Дамљановић – шеф Одсека за инспекцијске послове,
4. Небојша Арсенијевић – руководиоца Канцеларије за пољопривреду и заштиту животне средине,
5. Иванка Гемаљевић - запослена у Одељењу за имовинско-правне послове, урбанизам и грађевинарство,
6. Снежана Ђокић – представник Канцеларије за ЛЕР и инвестиције,
7. Светлана Анђелић – председница Скупштине, лице задужено за питања родне равноправности,
8. Наташа Ћупрић – начелница Одељења за финансије, буџет и изворне приходе,
9. Зоран Божовић – члан Општинског већа и представник Зеленог савета,
10. Милош Аксентијевић – представник ЈКП „Комуналац“ Кнић,
11. Драгица Илић – директорка Туристичке организације општине Кнић,
12. Ђорђе Ђоковић – члан Општинског већа, представник институција јавног здравља,
13. Марија Симић Савић – удружење ЕКОМАР.

ЕУ оквир

На нивоу ЕУ у току последње деценије донето је више докумената којима су дефинисане заједничке политике у погледу даљег развоја у праведно и просперитетно друштво, са модерном, ресурсно ефикасном и конкурентном економијом, којима се штите природна богатства и здравље грађана и штити и унапређује животна средина.

Стратешки оквир

- Седми акциони програм ЕУ за животну средину до 2020. (Одлука 1386/2013/EU).- 2013.
- Први акциони план за циркуларну економију Затварање круга - Акциони план за циркуларну економију (COM(2015) 614)
- Европска стратегија за пластику у циркуларној економији (COM/2018/028)

- Нови акциони план ЕУ о циркуларној економији - За чистију и конкурентнију Европу (СОМ/2020/98) - 2020. година
- Софијска декларација о Зеленој агенди за Западни Балкан - 2020. година..
- Директива 2008/98/ЕС Европског Парламента и Савета о отпаду - Оквирна директива о отпаду
- Директива 2018/851 ЕУ о измени директиве 2008/98/ЕС о отпаду
- Директива о депонијама 1999/31/ЕС
- Директива ЕУ 2018/850 о изменама директиве о депонијама.
- Директива 94/62/ЕС о амбалажи и амбалажном отпаду
- Директива 94/62/ЕС о амбалажи и амбалажном отпаду Допуњена Директивом ЕУ 2018/852 из пакета циркуларне економије.
- Директива 2000/53/ЕС о отпадним возилима.
- Директива 2006/66/ЕС о батеријама и акумулаторима и отпадним батеријама и акумулаторима.
- Директива (ЕУ) 2018/849 Европског парламента и Савета о изменама Директиве 2000/53/ЕС о отпадним возилима, Директиве 2006/66/ЕС о батеријама и акумулаторима и отпадним батеријама и акумулаторима и Директиве 2012/19/ЕУ о отпаду од електричне и електронске опреме.
- Директива (ЕУ) 2019/904 о смањењу утицаја одређених пластичних производа на животну средину.
- Директива 96/59/ЕС о РСВ/РСТ (замењена у току 2009. године Уредбом (ЕЗ) бр. 596/2009 - Прилагођавање регулаторној процедури са надзором)
- Директива 87/217/ЕЕС о спречавању и смањењу загађења животне средине азбестом
- Директива 2010/75/ЕУ о индустријским емисијама је ступила на снагу 2011. године. (Она обухвата седам претходних директива - Директиву о интегрисаном спречавању и контроли загађивања 1996/61/ЕС, Директиву о великим постројењима за сагоревање 2001/80/ЕС, Директиву о спаљивању отпада 200/76/ЕС, Директиву 1999/13/ЕС о постројењима у којима се користе испарљива органска једињења, Директиву о отпаду из индустрије титан-диоксида 78/176/ЕЕС, СЕВЕСО Директиву 2012/18/ЕУ.)
- Директива 2009/125/ЕЗ о успостављању општег оквира за утврђивање захтева еко-дизајна за производе који утичу на потрошњу енергије.

Законодавно-правни и стратешки оквир Републике Србије

- Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 95/18-др. закон)
- Закон о амбалажи и амбалажном отпаду („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 95/18-др. закон).
- □ Уредба о производима који после употребе постају посебни токови отпада, обрасцу дневне евиденције о количини и врсти произведених и увезених производа и годишњег извештаја, начину и роковима достављања годишњег извештаја, обвезницима плаћања накнаде, критеријумима за обрачун, висину и начин обрачунавања и плаћања накнаде („Службени гласник РС”, бр. 54/10, 86/11, 15/12, 3/14 и 77/21).
- Закон о накнадама за коришћење јавних добара („Службени гласник РС”, бр. 95/18 и 49/19)
- Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09- др. закон, 72/09 – др. закон, 43/11 – УС, 14/16, 76/18 и 95/18 – др. закон).

- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 88/10).
- Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 36/09)..
- Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 25/15 и 109/21).
- Закон о рударству и геолошким истраживањима („Службени гласник РС”, бр. 101/15, 95/18 – др. закон и 40/21).
- Уредба о условима и поступку издавања дозволе за управљање отпадом, као и критеријумима, карактеризацији, класификацији и извештавању о рударском отпаду („Службени гласник РС”, број 53/17).
- Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09- исправка, 64/10 – УС, 24/11, 121/12, 42/13 – УС, 50/13 – УС, 98/13 – УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 – др. закон, 9/20 и 52/21).
- Закон о комуналним делатностима („Службени гласник РС”, бр. 88/11, 104/16 и 95/18).
- Закон о хемикалијама („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 92/11, 93/12 и 25/15).
- Закон о биоцидним производима („Службени гласник РС”, број 109/21)..
- Законом о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 10/13 и 26/21 – др. закон)..
- Закон о здрављу биља („Службени гласник РС”, бр. 41/09 и 17/19).
- Законом о ветеринарству („Службени гласник РС”, бр. 91/05, 30/10, 93/12 и 17/19 – др. закон).
- Правилник о начину разврставања и поступања са споредним производима животињског порекла, ветеринарско-санитарним условима за изградњу објеката за сакупљање, прераду и уништавање споредних производа животињског порекла, начину спровођења службене контроле и самоконтроле, као и условима за сточна гробља и јаме гробнице („Службени гласник РС”, бр. 31/11, 97/13, 15/15 и 61/17).
- Закон о здравственој заштити („Службени гласник РС”, број 25/19).
- Закон о водама („Службени гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 – др. закон).
- Закон о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС”, бр. 62/06, 65/08 – др. закон, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18 – др. закон).
- Закон о енергетици („Службени гласник РС”, бр. 145/14, 95/18-др.закон и 40/21).
- Закон о енергетској ефикасности и рационалној употреби енергије („Службени гласник РС”, број 40/21).
- Уредба о еко-дизајну производа који утичу на потрошњу енергије („Службени гласник РС”, број 132/21).
- Закон о јавно-приватном партнерству и концесијама („Службени гласник РС”, бр. 88/11, 15/16 и 104/16)..
- Закон о локалној самоуправи („Службени гласник РС”, бр. 129/07, 83/14, 101/16 и 47/18).
- Закон о финансирању локалне самоуправе („Службени гласник РС”, бр. 62/06, 47/11, 93/12, 83/16, 104/16, 96/17, 89/18, 95/18 и 111/21-др. закон).
- Закон о јавним предузећима („Службени гласник РС”, бр. 15/16 и 88/19).
- Законом о привредним друштвима („Службени гласник РС”, бр. 36/11, 99/11, 83/14 – др. закон, 05/15, 44/18, 95/18, 91/19 и 109/21).
- Кривични законик („Службени гласник РС”, бр. 85/05, 88/05 -исправка, 107/05 - исправка, 72/09, 111/09, 121/12, 104/13, 108/14, 94/16 и 35/19).

- Закон о Просторном плану Републике Србије од 2010 до 2020. („Службени гласник РС”, број 88/10)..
- Стратегија одрживог урбаног развоја Републике Србије до 2030. („Службени гласник РС”, број 47/19).
- Стратегија индустријске политике Републике Србије за период од 2021. до 2030. („Службени гласник РС”, број 35/20)...
- Стратегија развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године („Службени гласник РС”, број 101/15).

Правни и стратешки оквир Општине Кнић

- Статут Општине Кнић („Службени гласник општине Кнић“, број 1/19, 14/21 и 26/22)
- Одлука о приступању изради Локалног плана управљања отпадом општине Кнић
- План развоја општине Кнић 2022-2028
- Акциони план општине Кнић 2018-2021

Други документи који су коришћени током израде ЛПУО Кнић

- Преглед стања животне средине у општини Кнић, јануар 2024.
- Истраживање о третираном отпаду и капацитетима потројења за третман отпада за 2023. годину, ЈКП Комуналац, Бр. 499-02/24
- Главни пројекат санације, затварања и рекултивације депоније комуналног отпада, Ecologica Urbo, Envi tech doo.
- Радни план прилагођавања са корективним мерама, EcoLogica Urbuo, јануар 2018.

Институционални оквир

Органи општине Кнић, надлежни за управљање отпадом:

- **Председник општине**
- **Заменик председника општине**
- **Скупштина општине Кнић**
 - **Савет за урбанизам, стамбено-комуналне делатности и заштиту животнесредине**
- **Општинска управа општине Кнић**
 - **Одсек за инспекцијске послове (...У Одсеку за инспекцијске послове обављају се изворни и поверени послови инспекцијског надзора и води управни поступак у области: комуналних делатности, заштите животне средине, саобраћаја, грађевинарства, послове у вези ванредних ситуација и других послова у складу са важећим прописима...)**
 - **Канцеларија за пољопривреду и заштиту животне средине (...Канцеларија обавља послове Општинске управе који се односе на спровођење поступка процене утицаја пројеката на животну средину; организовање, усмеравање и спровођење управно-стручних послова на заштити животне средине; реализацију израде и имплементацију Локалног еколошког акционог плана,**

Локалног плана управљања отпадом, издавања дозвола за управљање отпадом у складу са Законом....)

- **Јавно комунално предузеће „Комуналац“** (које је одговорно за водоснабдевање, канализациони систем, путну инфраструктуру (локални и некатегорисани путеви), одржавање зелених површина и чишћење, **скупљање, транспорт и одвожење смећа на територији општине као и из Кнића**).

Основни подаци о општини Кнић

Положај

Општина Кнић налази се на $43^{\circ} 55' 43''$ географске ширине и $-20^{\circ} 42' 54''$ географске дужине. Припада Шумадијском округу, окружена општинама Крагујевац, Краљево, Чачак и Горњи Милановац. Заузима површину од 413 км са 36 насељених места.

Сам географски положај општине обезбеђује веома добру саобраћајну повезаност са околином. Саобраћај се углавном одвија преко државних путних праваца Крагујевац – Чачак, Крагујевац – Краљево, Кнић – Баре, Крагујевац-Горњи Милановац, преко којих се обезбеђују излазак на ауто-пут Београд-Ниш и Ибарску магистралу. Повезаност општинског центра Кнића чија се седишта налазе на двадесетом километру магистралног пута Крагујевац-Чачак, са насељеним местима на подручју општине обезбеђују се локалним путевима у дужини од 92 км, од чега је 66 км асфалтирано.

Кнић је од већих градова у свом окружењу удаљен: од Крагујевца 20 км, Чачка 41 км, Краљева 43 км, Горњег Милановца 33 км, а од Београда 140 км. Преко територије Кнића пролази значајан међународни железнички коридор Крагујевац-Краљево, као и два магистрална пута који општину повезују са ибарском магистралом, Чачком и Горњим Милановцем.

Становништво

Демографске карактеристике општине Кнић могу се показати на основу резултата пописа становништва. Према подацима са последњег пописа 2022. године у општини је живело 11.729 становника (према попису из 2011. било је 14.237 становника). То представља смањење у односу на попис из 2011.године (14.237 становника). Што се тиче полне структуре становништва, уочљив је већи број мушке популације (6.006) у односу на женску популацију (5.723).

Депопулација је захватила већину села општине, до чега доводи негативан природни прираштај, миграције становништва ка околним градовима и неравномеран развој.

Рељеф и геолошке карактеристике

Рељеф Кнића карактеришу изражене висинске разлике између појединих предела. Плодне површине око реке Груже и њених притока имају просечну надморску висину од 270 метара, а узвишења према Руднику, Гледићким планинама, Котленику и другим планинама пењу се на око 500 метара надморске висине.

Овај део јужне Шумадије богат је шумом, водом и плодном земљом. Овакав рељеф и плодна земља око реке Груже веома је погодна за ратарске и повртарске културе, а читаво подручје за воћарство и сточарство.

Гледићке планине пружају се у правцу север – југ, богате су шумом, речним токовима, пашњацима и природним лепотама. Побрђе чини пелаз између планина и равница, тј. између највишег и најнижег земљишта и рашчлањено је у речним долинама и даје утисак благо заталасаног земљишта, карактеристичног за ово подручје.

Педолошке карактеристике

Шумадију карактеришу брежуљкасто брдовито земљиште које је погодно за развој пољопривреде. Алувијалне равни у долинама река погодују развоју ратарства и повртарства, а побрђа развоју виноградарства и воћарства. Пољопривредно земљиште заузима површину од 26.837 ха.

На територији Кнића заступљени су различити типови тла услед деловања различитих фактора – геолошке подлоге, климе, вегетације и антропогеног утицаја. Рељеф је од великог значаја за распоред типова тла. У долинама река заступљен је алувијум, на нижим побрђима смоница, на долињским странама и вишем побрђу заступљена је гајњача и делимично подзол, док на планинском подручју доминира скелетно земљиште.

Земљиште на територији општине Кнић су кисела и слабо кисела. Садржај хумуса је око 3%, садржај лакоприступачног фосфора низак, а лакоприступачног калијума у распону оптималног до врло високог.

Клима

Климатске прилике овог подручја карактеришу умерено хладне зиме и умерено топла лета, што су основна обележја умерено континенталне климе. За подручје Кнића меродавна су хидрометеоролошка осматрања за град Крагујевац

Просечна годишња температура у овој области је око +11.5°C, релативна влажност ваздуха има умерену вредност око 72%.

Ветрови у Книћу су чести и јављају се из више праваца. Најчешће и са највећим интензитетом, дува југозападни ветар. Највећу учесталост ветрова има у пролеће, а најмању у јесен. Ветрови су просечно слаби.

Хидрографија

Хидрографску мрежу општине Кнић чини река **Гружа** са притокама. **Гружа** је лева притока Западне Мораве, једна од најдужих и водом најбогатијих река Шумадије. Дужина тока реке Груже је 62 km, док је дужина тока кроз територију општине Кнић 37 km. . Гружа има 87 непосредних притока. Значајне притоке на територији општине Кнић су: Рибеш, Борачка и Честинска река.

Агенција за заштиту животне средине Републике Србије на реци Гружи спроводи надзорни мониторинг (најмање једном у четири године) према Закону о водама (Сл. гласник РС“ бр. 30 /10, 93/12,101/16, 95/18 и др закони) и Правилнику о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода (Сл. гласник Републике Србије 74/11). Према Правилнику о утврђивању водних тела површинских и подземних вода (Сл. гласник Републике Србије 96/2010) река Гружа спада у водна тела тип 3 - мали и средњи водотоци, надморска висина до 500 m, доминација крупне подлоге. Мониторинг се врши само на две тачке: 1) Река Гружа од ушћа у Западну Мораву до бране Гружа (GRU_1 Морава) и 2) Река Гружа узводно од акумулације (GRU_3 Морава).

За територију овог дела Шумадије карактеристични су:

- ниске падавине,
- специфичан хидрогеолошки склоп где преовлађују водонепропусни седименти,
- благ рељеф и истовремено бујна вегетација,
- деградација и девастација, посебно у горњим токовима река.

Преграђивањем средњег тока реке Груже формирана је акумулација Гружанска акумулација. Акумулација се простире на површини од 934 ha, што представља једну од највећих водених површина на подручју Шумадије. Квалитет воде акумулације се испитује пре свега са аспекта водоснабдевања, обзиром на чињеницу да је основна намена акумулације водоснабдевање, пре свега грађана Крагујевца.

Јавно комунално предузеће „Водовод и Канализација“ Крагујевац, на акумулацији Гружа је задужено за спровођење следећих надлежности: редован надзор зоне непосредне заштите, контролу активности и присуства посетилаца у непосредној ужој и широј зони санитарне заштите, евиденцију стварних и потенцијалних загађивача, отпадних вода и

осталих материја, предузимање мера неопходних за редовно одржавање и одклањање евентуалних неусаглашености, узорковање/испитивање и спровођење моноиторнга квалитета језерске воде, пријава надлежним инспекцијама. Надзор над акумулацијом је у потпуности у надлежности републичких инспекција и то: водна инспекција, инспекција за заштиту животне средине и санитарна инспекција.

Осим за водоснабдевање, акумулација се користи као риболовна вода. Управљање овим подручјем је поверено предузећу “Балкан Еко тим” из Пријепоља. Како има доста управљача и корисника овог подручја, могућност за одрживо коришћење постоји само уз заједнички рад свих страна. Оно што може бити кључ је доношење документа који би сагледао све проблеме и предвидео могућа решења.

https://geografijagimnazijakgsasa.blogspot.com/2014/07/blog-post_14.html

Ваздух

Територија општине Кнић одликује високим еколошким капацитетом простора, шумским комплексима и ливадским комплексима и воденим екосистемима што чини повољним квалитет ваздуха.

До загађења ваздуха долази приликом емисије штетних супстанци и материја које се емитују у саобраћају – линијски извор загађивања. Преко територије општине Кнић пролази значајан међународни железнички коридор Крагујевац – Краљево, као и два магистрална пута који општину повезују са Ибарском магистралом, Чачком и Горњим Милановцем. Као тачкасти загађивачи могу се издвојити домаћинства, односно индивидуална ложишта. Потенцијални извори загађивања су: материје ослобођене у сезони пољопривредних радова када се различите хемикалије користе за заштиту биља и сузбијање штеточина.

Мониторинг загађујућих материја, који би се пратио у склопу мреже урбаних станица Републике Србије, или мреже мониторинга коју је успоставила локална самоуправа за сада не постоји тј. нема мерног уређаја за праћење концентрације загађујућих материја.

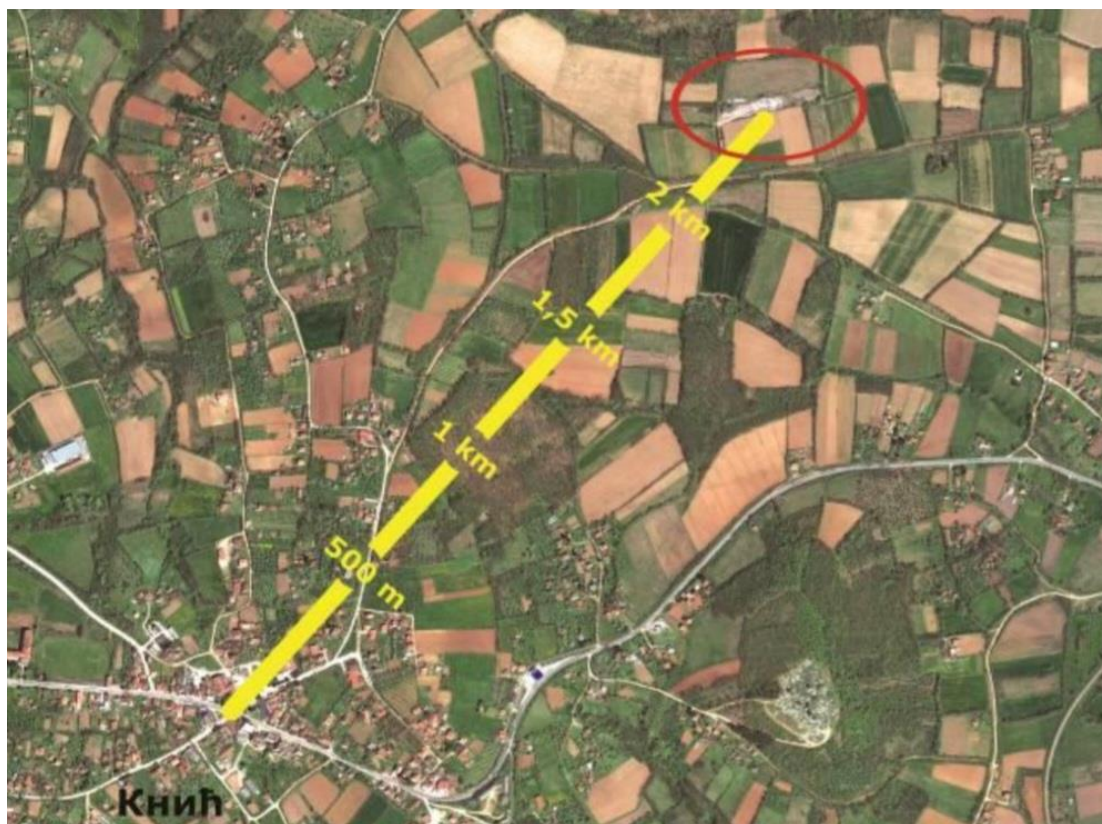
ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА У ОБЛАСТИ УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ

Комунални отпад

У складу са изменама Оквирне директиве ЕУ о отпаду и изменама и допунама Закона о управљању отпадом, дефиниција комуналног отпада гласи:

„**Комунални отпад** је одвојено сакупљени отпад из домаћинства, укључујући папир и картон, стакло, метал, пластику, биоотпад, дрво, текстил, амбалажу, отпадну електричну и електронску опрему, отпадне батерије и акумулаторе, кабасти отпад и мешани комунални отпад и/или одвојено сакупљени отпад из других извора, ако је тај отпад сличан по природи и саставу отпаду из домаћинства, али не укључује отпад из производње, пољопривреде, шумарства, рибарства и аквакултуре, отпадна возила и грађевински отпад.”

Сав комунални отпад на територији општине Кнић се депонује на санитарном сметлишту чија је локација у Рашковићу и које се простире на површини од 1.9 ха. На овом месту се годишње одлаже око 6500 t генерисаног, комуналног отпада према подацима ЈКП „Комуналац“ за 2023. годину. Отпад који настаје на територији општине Кнић, одвози се возилом комуналног предузећа ЈКП „Комуналац“ Кнић. Овде се отпад одлаже 1981. године. Што се тиче положаја депонија се налази на око 2,2 км североисточно од насеља Кнић. Отпад се одлаже на неприпремљен терен без икаквих мера заштите животне средине. Смеће се неплански расипа а осим комуналног, на депонији се одлажу и друге врсте отпада, које настају у домаћинству. На истој локацији се одлаже и остали неопасни отпад.

Положај депоније у односу на насеље

Око 80% становништва је обухваћено услугом организованог скупљања комуналног отпада, коју обавља ЈКП „Комуналац“, са целе територије општине. На овој локацији и

поред одржавања од стране ЈКП „Комуналац“ прикупљају се и депонују знатне количине те се не могу са сигурношћу спречити могући акциденти. Тренутни капацитети су превазиђени те наредно коришћење ове локације је веома несигурно и небезбедно за животну средину.

Отпад на неприпремљеном терену

Приоритети општине у наредном периоду треба да буду активности на затварању, санацији и рекултивацији ове локације. Потребно је наставити реализацију започетог програма трајног одлагања комуналног отпада на регионалном нивоу, у сарадњи са суседним општинама. У 2021 години потписан је Уговор о формирању и изградњи регионалне депоније на локацији Витлиште. Такође треба размотрити могућност налажења нове локације, уколико изградња регионалне депоније не буде започета. То би могло бити неко привремено, прелазно решење али истовремено и неопходно јер капацитети тренутне депоније су јако ограничени.

До изградње регионалне депоније Витлиште, свакако треба предузети одређене мере. Депонија није ограђена, што у наредном периоду треба променити. Овај простор је неопходно оградити, формирати улазну рампу али да њена улога не буде симболична. Јако битно је и успостављање видео надзора на овој локацији, јер је контрола први корак у решавању свих проблема.

Постојање дивљих депонија је евидентан проблем не само на територији општине Кнић већ и већине општина у Србији. Иако, у склопу својих редовних активности ЈКП „Комуналац“ врши континуирано уклањање дивљих депонија, на 5 локација се оне константно обнављају.

Приметан је и немаран однос риболоваца, посебно на локалитету Борићи, где након њих остају велике количине отпада.

Врсте и количине комуналног отпада

Полазну основу у процесу израде ЛПУО општине Кнић представљају подаци о количинама врстама и саставу отпада у 2023. години, прикупљени током израде извештаја односно „Истраживања о третираном отпаду и капацитетима постројења за третман отпада за 2023. годину“¹, који су приказани у наредној табели.

Р.бр	ВРСТА ОТПАДА		СТВОРЕН И ПРЕУЗЕТ ОТПАД			ПОСТУПАЊЕ СА СТВОРЕНИМ И ПРЕУЗЕТИМ ОТПАДОМ	
	Ознака отпада	Назив отпада	Укупан отпад ²	Преузет отпад ³	Створени отпад ⁴	Количина одложен ог отпада ⁵	Ознака поступка ⁶
			тона	тона	тона	тона	
1	150101	Картонска амбалажа	70	55	15	70	D1
2	150102	Пластична амбалажа	360	284	76	360	D1
3	150103	Дрвена амбалажа	52	41	11	52	D1
4	150107	Стаклена амбалажа	100	71	29	100	D1
5	150109	Текстилна амбалажа	40	33	7	40	D1
6	160103	Потрошене гуме	280	224	56	280	D1
7	160104	Метал гвожђе	50	39	110	50	D1
8	160106	Стара возила	31	25	6	31	D1
9	170101	Бетон	245	195	50	245	D1
10	170102	Цигла	132	103	29	132	D1
11	170103	Керамичке плочице	28	22	6	28	D1

¹ ЈКП КОМУНАЛАЦ, Извештај о третираном отпаду и капацитетима постројења за третман отпада за 2023. годину, Број 499-02452/24. од 14.5.205024. године

² количина отпада која је у 2023. преузета од других власника отпада са намером да се преради или одстрани; уписује се сопствени отпад који је прерађен или одложен и она количина отпада која се налазила као залиха а која је прерађена или одстрањена у 2022.

³ количина отпада која је у 2023. сакупљена или преузета од других власника отпада из Републике Србије са намером да се преради или одстрани

⁴ створена (сопствена) количина отпада пословних субјеката у 2023. години која је прерађена или одстрањена.

⁵ количина отпада која је у 2023. години одложена једним од поступака.

⁶ D1 - Депоновање отпада у земљиште или на земљиште (нпр. депоније и др.)

12	20010 1	Папир-картон	99	79	20	99	D1
13	20010 2	Стакло	50	42	8	50	D1
14	20011 0	Одећа	32	22	10	32	D1
15	20011 1	Текстил	50	38	12	50	D1
16	20010 8	Биоразградиви и кухињски отпад из ресторана	1650	1300	350	1650	D1
17	20020 1	Биодеградибил ни отпад	650	530	120	650	D1
18	20020 2	Земља и камен	950	749	201	950	D1
19	20030 1	Мешани отпад	1520	1210	310	1520	D1
20	20030 3	Остатак чишћења улице	150	125	25	150	D1
УКУПНО							

Постојећи систем за сакупљање комуналног отпада

Комуналне делатности, односно прикупљање, транспорт и депоновање комуналног отпада на територији општине Кнић је у надлежности ЈКП „Комуналац“ Кнић. За те намене располаже са три возила (камиона смећара) од којих је једно старије од 30 година чиме је премашен његов експлоатациони век. Комунални отпад се прикупља са територије 36 села и једног насељеног места. Комунални отпад се прикупља у 161 контејнер и 731 канти за смеће.

Депонује се на депонији чији расположиви капацитет износи 3205 м³. Како је прерачуната годишња количина отпада који се генерише на територији општине Кнић 5000м³, уз степен сабијања у односу 1:2,5, капацитет депоније је око 8000м³ што значи да постојећа депонија може да се користи 2,5 до 3 године. Стварни капацитет у реалним условима је од 3 до 5 година. У случају да се капацитет депоније попуни пре наведеног рока, користиће се депонија у Крагујевцу.⁷

Такође не постоји систем прикупљања рециклабилног материјала.

Индустријски и опасан отпад

Индустријски отпад јесте отпад из било које индустрије или са локације на којој се налази индустрија, осим јаловине и пратећих минералних сировина из рудника и каменолома, док

⁷ „Радни план прилагођавања са корективним мерама“ – ECOLogicoUrbo, Крагујевац, јануар 2018

је опасан отпад онај отпад који по свом пореклу, саставу или концентрацији опасних материја може проузроковати опасност по животну средину и здравље људи и има најмање једну од опасних карактеристика утврђених посебним прописима, укључујући и амбалажу у коју је опасан отпад био или јесте упакован. Значајан фактор ризика на подручју општине Кнић је и отпад из индустрије, која иако не продукује велике количине отпада, ипак се не сме занемарити, посебно што се продукује опасан отпад.

Посебни токови отпада

С обзиром да још увек нису идентификовани посебни токови отпада, важно је издвојити их и организовати њихов даљи третман.

Постојећи систем за сакупљање посебних токова отпада

Општина Кнић, односно ЈКП „Комуналац“ нема посебно дефинисан систем прикупљања посебних токова отпада, али од 2020. године издате су три дозволе за сакупљање и третман неопасног отпада: предузећу „Сапо КГ“ из Губеревца (третман тонер касета, штампача и фотокопир апарата) и предузећу „INOGAJ DOO“ Равни Гај бб, општина Кнић, Љубић (метал, стакло, дрво, гума, порцелан, цигла, акумулатори) и предузећу „Hemigum“ које је на територији КО Баре (пластика, пластична амбалажа и отпадна гума).

Постојећа инфраструктура за третман и одлагање посебних токова отпада

За третман и одлагање посебних токова отпада користи се инфраструктура фирми („Сапо КГ“, „INOGAJ DOO“, „Hemigum“) којима су од 2020. издате дозволе за сакупљање и третман неопасног отпада.

Врсте и количине посебних токова отпада

Отпадне гуме

Законом о управљању отпадом (Сл. Гласник Републике Србије бр. 36- 09, као и пратећим подзаконским актима која уређују ову област, сви привредни субјекти у систему заштите животне средине су у обавези да врше раздвајање и селективно сакупљање отпада на месту настанка. *Према доступним подацима на сајту општине Кнић од 2020. године издате су три дозволе за сакупљање и третман неопасног отпада: предузећу „Сапо КГ“ из Губеревца (третман тонер касета, штампача и фотокопир апарата) и предузећу „INOGAJ DOO“ Равни Гај бб, општина Кнић, Љубић (метал, стакло, дрво, гума, порцелан, цигла, акумулатори) и предузећу „Hemigum“ које је на територији КО Баре (пластика, пластична амбалажа и отпадна гума).*

Истрошене батерије и акумулатори

Прикупљање и третман батерија и акумулатора, врши предузеће „INOGAJ DOO“ Равни Гај бб коме је општина издака дозволу 2020. године. Оно што је забрињавајуће је да не постоји повратна информација о количинама и врстама, као ни о местима прикупљања и депоновања прикупљених батерија и акумулатора.

Отпадна уља

Отпадна уља такође спадају у категорију опасног отпада. Главни генератори отпадних уља су: ауто сервиси, транспортна предузећа, хотели, ресторани, привредна друштва, домаћинства. Отпадно уље је свако минерално мазиво или индустријско уље (коришћења моторна уља, уља за зупчасте преноснике, као и минерална, машинска, турбинска и хидраулична уља, остаци уља из резервоара, јестива уља и емулзије воде и уља). Законска обавеза је свих произвођача или власника отпадних уља да предузму све техничко-технолошке мере како би у редовном раду онемогућили испуштање ових материја у воду и земљиште. С тим у вези сви постојећи привредни објекти, као и будући у обавези су да организују еколошки прихватљиво сакупљање и даљи третман овог отпада преко одговарајућих оператера.

Ова врста отпада се не прикупља на адекватан начин на територији општине Кнић нити је та врста услуге поверена неком правном лицу које има адекватне дозволе и ресурсе за то. Може се претпоставити да посебно власници уља (ауто сервиси, транспортна предузећа, хотели, ресторани, привредна друштва, домаћинства) уља одлажу на неадекватним местима и на тај начин загађују и животну средину.

Отпад од електричне и електронске опреме

Савремени начин живота намеће потребу за све већим коришћењем електричних и електронских уређаја. Једна од карактеристика је да ови уређаји брзо застаревају и да се брзо мењају, па се њихова количина последњих година повећава. У општини Кнић нема организованог сакупљања и селекције овог отпада. Уређаји и производи попут неисправних фрижидера, машина, шпорета, малих кућних апарата, телевизора, мобилних телефона, компјутера, штампача и сл. се одлажу или у контејнере и на депонију у Рашковићу, или на дивље депоније заједно са осталим комуналним отпадом. Овај отпад представља ризик по животну средину, зато што има компоненте које могу да буду токсичне

Отпадне флуоресцентне цеви које садрже живу

На територији општине Кнић није успостављен систем одвојеног прикупљања ових цеви. Отпадне флуоресцентне цеви које садрже живу сакупљају се одвојено од осталог отпада, у складу са Правилником о начину и поступку за управљање отпадним флуоресцентним цевима које садрже живу („Службени гласник РС”, број 97/10), те оне представљају озбиљан ризик.

Отпадна возила

Отпадна возила су хетерогеног састава, и чини их отприлике 55-70% гвожђа/челика, 3-8% обојених метала, 8-18% пластике и текстила, 2-4% гума, 2-5% стакла, 2-5% радних флуида и 5-10% осталих материјала. Аутомобил се састоји од више од 10.000 појединачних делова и отприлике 40 различитих материјала. Отпадна возила садрже опасне материје као што су гориво, моторно уље, филтер за уље, кочиона течност, расхладни флуиди, батерије, експлозив (ваздушни јастуци), опасни електронски делови и слично. Како код старих аутомобила постоји наслеђени проблем азбеста (нпр. кочне плочице) и полихлоровани бифенили (нпр. у кондензаторима). Рециклер треба обезбеди безбедно расклапање (тј. уклањање опасних компоненти, поновно искоришћење резервних делова итд). Но, на територији општине Кнић не постоји организовано прикупљање и рециклирање возила, осим неколико радњи за продају половних делова, али ни над њиховим радом се не врши мониторинг.

Отпад који садржи азбест

Азбестни отпад спада у категорију опасног опада. На територији општине Кнић има азбестних покривки објеката у оквиру индивидуалних домаћинства, али и код мањег броја привредних објеката. У случају рушења и откривања таквих објеката неопходно је предузимање мера заштите извођача радова и еколошки прихватљива селекција и даљи третман складиштења и управљања овим отпадом. Он се може пронаћи и грађевинском отпаду и по правилу та врста отпада мора се одвајати на месту настанка и директно транспортовати у одговарајућој амбалажи (на пример, у џамбо врећама) ради одлагања на депоније које имају одговарајућу дозволу за прихват овог отпада, што свакако није случај, с обзиром да је он део грађевинског отпада који настаје рушењем објеката и као такав се најчешће депонује на дивљим сметлиштима.

Амбалажни отпад

Управљање амбалажом и амбалажним отпадом регулисано је Законом о амбалажи и амбалажном отпаду. Амбалажни отпад у просеку чини 14% стакла, 25% пластике, 34% папира и картона, 5% метала, 21% дрвета и мање од 1% остатка. И он се прикупља и депонује на централном сметлишту.

Отпад који садржи, састоји се или је контаминиран дуготрајним органским загађујућим материјама (POPs отпад)

POPs отпад је отпад који се састоји, садржи или је контаминиран дуготрајним органским загађујућим супстанцама (POPs), где спадају PCB отпад и отпадни POPs пестициди (на пример DDT). Није познато да ли, у којој количини и које намене, као и где се депонује ова врста отпада.

Медицински и фармацеутски отпад

Медицински отпад је хетерогена мешавина комуналног отпада, инфективног, патоанатомског фармацеутског отпада из здравствених установа и ветеринарских станица. Ова врста отпада који иначе припада групи опасног отпада, на територији општине Кнић се генерише у Дому здравља и у ветеринарским станицама. Годишња количина медицинског отпада са територије општине Кнић из Дома здравља "Даница и Коста Шамановић" је приближно 1.4 t, и он је даље упућен на обраду и уништавање у надлежну установу, а то је у овом случају Институт за јавно здравље у Крагујевцу. До 2018. године локална самоуправа је од локалне еколошке таксе издвајала средства у износу од 500.000,00 РСД за његову обраду и уништавање, док је финансирање од тренутка када је Дом здравља прешао у републичку надлежност регулисано од стране надлежног министарства (План јавног здравља општине Кнић 2022-2026) Оно што представља проблем јесте медицински отпад из ветеринарских станица, над којим нема контроле, па се често деси да тај отпад заврши на локалним депонијама, или заједно са комуналним отпадом.

Споредни производи животињског порекла

Општина Кнић није на својој територији организовала делатност зоохигијене (уклањање лешева животиња), али постоји Уговор о поверавању ових послова у складу са Законом о ветеринарству и Законом о комуналним делатностима, док инспекцијски надзор над овим пословима (преузимање и превоз лешева домаћих животиња) врши комунална инспекција. Уклањање лешева животиња са јавних површина и објеката са узгој, држање и дресуру животиња (већином пољопривредна газдинства) врши се на основу уговора са фирмом „Авенија МБ” из Београда којој је у складу са законом о комуналним делатностима поверено вршење ове комуналне делатности.

Пољопривредни отпад

Пољопривредни остаци потичу из пољопривреде, шумарства, прехранбене и дрвне индустрије. Остаци из пољопривреде се могу разврстати у три главне групе: остаци произведени у процесу узгајања ратарских култура, остаци пореклом од воћарских култура и остави настали као последица узгајања стоке. Ови остаци имају вишеструку и значајну примену у пољопривредним газдинствима, а самим тим и одређену економску вредност. Ове остатке користе сами власници отпада на својим парцелама у сврху унапређења пољопривредне производње.

Муљ из уређаја за пречишћавање комуналних отпадних вода

Општина Кнић нема постројење за пречишћавање отпадних комуналних вода, али је у току изградња 4 постројења за пречишћавање отпадних вода. Како ће ова постројења бити у

функцији у периоду важења ЛПУО за општину Кнић, треба предвидети и начин одлагања муља из тих постројења.

Предвиђено је да се муљ из ППОВ Кнић 3, ППОВ Кусовац и ППОВ Гружа, допрема у централно постројење ППОВ Кнић 1 на даљу обраду. Тако додатно обрађен муљ ће се затим одлагати на накнадно предвиђену локацију. Ова локација ће бити одређена пре завршетка изградње постојења.

Отпад од грађења и рушења

Грађевински отпад подразумева отпад који настаје приликом градње објеката или јавне инфраструктуре, реконструкције, одржавања или рушења постојећих објеката, као и отпад који настаје ископавањем али се не може користити без претходне обраде. Неопасан отпад од грађења и рушења је: бетон, земља, цигла, стакло, камен, пластика, цреп и керамика, бакар, бронза, месинг, гвожђе, челик, изолациони материјали, гипс, дрво, мешани отпад итд. Опасан отпад од грађења и рушења обухвата: грађевинске и изолационе материјале који садрже азбест, заптивачи који садрже РСВ, глазуре које садрже РСВ, отпаде од грађења и рушења који садрже живу, остале отпаде од грађења и рушења који садрже опасне супстанце итд, те као такав захтева посебан третман.

Највећи део отпада од грађења и рушења се депонује или чешће одлаже заједно са комуналним отпадом на несанитарним депонијама.

Рударски отпад

На територији општине Кнић нема активних рудника. Но свакако треба имати у виду да је Решењем Министарства рударства и енергетике Републике Србије од 1. марта 2021. предузећу "Стара планина Resources" одобрено извођење геолошких истраживања бакра, злата и пратеће полиметаличке минерализације на територији општине Кнић (и Краљева). Из документације која је доступна о локацијама у Решењу, може се видети да „Намена предметног подручја“ заузима делове катастарских општина: Гунцати, Жуње, Пајсијевић, Лесковац, Губеревац, Балосаве, Честин, Гружа и Грабовац – са територије општине Кнић“. **Решење Министарства иначе има рок до 1. марта 2024. године, те се може сматрати да је истекао рок Решења за ту врсту истраживања.**

Секундарни отпад из третмана отпада

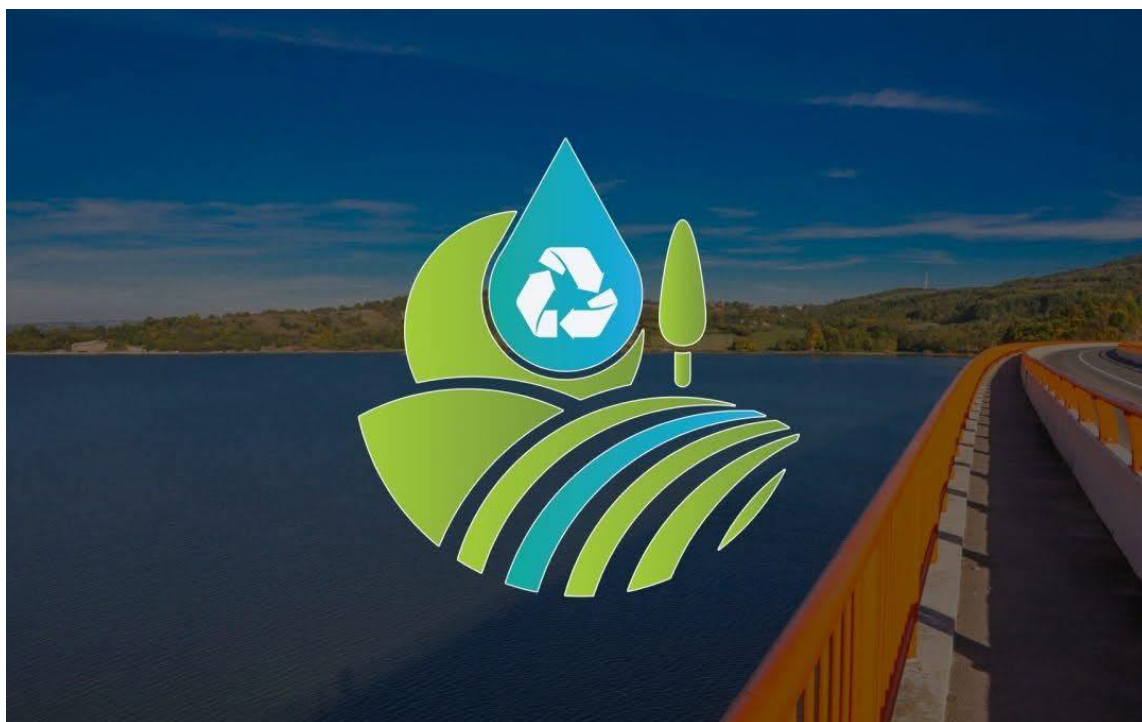
Секундарни отпад је отпад који настаје као отпад током операција поступања са отпадом, било из поновног искоришћења (издвојени материјали који се могу или не могу поново искористити, или нпр. остаци (пепео) из енергетских процеса), било одлагања (нпр. стабилизација, физичко-хемијски третман итд). С обзиром да се на територији општине Кнић не врши никакав третман отпада, не настаје ова врста отпада

Постојећи економски и други инструменти за управљање отпадом

Економски инструменти у управљању комуналним отпадом имају два главна циља: да покрију трошкове и да утичу на понашање и навике грађана. Економски инструменти не замењују, већ допуњују и јачају регулаторне и друге мере. ЕУ је истакла економске инструменте као једно од важних средстава за унапређење имплементације хијерархије отпада у ЕУ.

Накнаде за пружање услуга управљања комуналним отпадом

Услуге управљања отпадом, као што су сакупљање и одлагање комуналног отпада, плаћају корисници. Накнаде се израчунавају по квадратном метру стамбене или пословне површине. Накнаде за домаћинства прикупљају се месечно, а врше их комунална предузећа која се баве сакупљањем, транспортом и одлагањем отпада, или се реализују путем комуналних предузећа која су основана ради обједињавања наплата свих комуналних услуга.

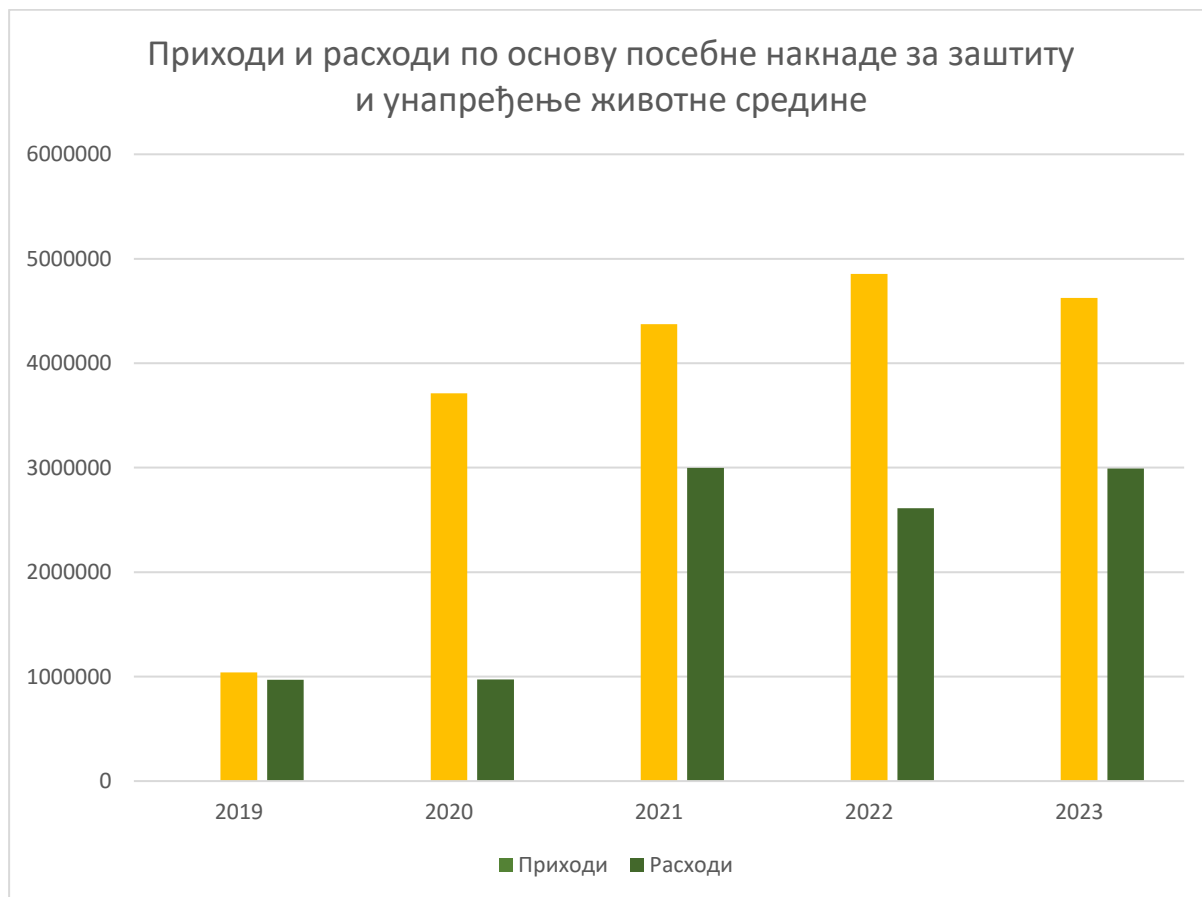

JKP Комуналац Кнић

Услуге управљања отпадом, као што су сакупљање и одлагање комуналног отпада, врши ЈКП „Комуналац“. Ову услугу грађани и привредници не плаћају на целој територији општине Кнић, те се ни остале врсте накнаде, (попут накнаде које се плаћају за амбалажу и амбалажни отпад, накнаде за посебне токове отпада, накнада за пластичне кесе, као ни подстицајна средства за сектор управљања отпадом) у вези са прикупљањем, транспортом и депоновањем отпада не наплаћују у потпуности. Ова врста активности се финансира из буџета општине Кнић, као и из сопствених прихода ЈКП „Комуналац“ које остварује наплатом ове услуге на делу територије. Из Редовног годишњег финансијског извештаја ЈКП „Комуналац“ за 2023. годину може се видети да ови приходи, односно њихова наплата није на задовољавајућем нивоу. Не треба губити из вида да због недовољних капацитета услуге

прикупљања комуналног отпада нису могуће на целој територији општине Кнић у истом обиму као и централним деловима, те је и то један од разлога недовољне наплате потраживања. Постоји Буџетски Фонд из ког се финансирају активности прикупљања и транспорта отпада. Надлежни орган за доношење Програма, извршење и мониторинг, односно контролу је Општинска управа општине Кнић.

Према подацима општинске управе општине Кнић може се закључити да су приходи по основу посебне накнаде за заштиту и унапређење животне средине добри и да у потуности покривају расходе по основу програма буџетског фонда за заштиту животне средине.

Година	2019	2020	2021	2022	2023
Опис					
Приходи по основу посебне накнаде за заштиту и унапређење животне средине	1.040.976,91	3.710.551,17	4.373.888,09	4.853.698,03	4.626.480,77

Расходи по основу програма буџетског фонда за заштиту животне средине	969.472,62	972.175,55	2.999.497,68	2.612.792,25	2.992.275,00
---	------------	------------	--------------	--------------	--------------

ПРЕДЛОГ

**ПРОГРАМ КОРИШЋЕЊА СРЕДСТАВА БУЏЕТСКОГ ФОНДА
ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ОПШТИНЕ КНИЋ ЗА 2023.ГОДИНУ**

Програмом коришћена средства буџетског фонда за заштиту животне средине општине Кнић (у даљем тексту: Програм), планирају се приходна и расходна средства за израду и реализацију планова, програма и других активности у циљу заштите и унапређења животне средине у општини Кнић за 2023.годину.

Члан 1.

Одлуком о Буџету општине Кнић за 2023.годину планира се приход средстава у износу од **3.000.000,00 динара** и то по основу накнада за заштиту и унапређење животне средине.

Члан 2.

Средства из члана 2. овог Програма користе се за финансирање обавеза локалне самоуправе утврђени законом из области заштите животне средине и то :

Образац 1

**ПРОГРАМ КОРИШЋЕЊА СРЕДСТАВА БУЏЕТСКОГ ФОНДА
ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ОПШТИНЕ КНИЋ ЗА 2023.ГОДИНУ**

Редни број активности	Програмска активност	Сагласност Министарства заштите животне средине за предлог Програма (датум издавања и број сагласности)	Детаљан опис активности	Циљ активности	Надлежни за спровођење активности	Финансијска средства потребна за реализацију предвиђене активности	Извор средстава финансирања	Износ одобрених средстава за ову активност у претходној години
Управљање отпадом								
1.	Прикупљање отпада на сеоском подручју		Док се организовао сакупљање отпада не успостави у рубним деловима сеоских месних заједница и даље ће се користити контејнери за отпад од 1,1 м3 у деловима насеља са мањом концентрацијом домаћинства, раскрсница путева, по дручја на границама са суседним општинама и слично. Вршиће се превоз кобасог и другог неопасног отпада који ће бити прикупљен у пунктовима у центрима већих месних заједница. На обалама акумулације „Гружа“ уз општинске путеве биће постављени контејнери за отпад од 1,1 м3.	Прикупљен отпад из контејнера постављених у насељеним местима из територијал општине Кнић и смањење броја дивљих депонија	-ЈКП „Комуналгаз“ Кнић -Општинска управа Канцеларија за пољопривреду и заштиту животне средине	3.000.000,00	Буџет општине Кнић	2.612.792,25
Укупно						3.000.000,00		2.612.792,25

Члан 3.

Финансирање активности из овог Програма, вршиће се у зависности од прилива средстава прикупљених у складу са приливом наменских, уступљених средстава у складу са Законом о заштити животне средине („Сл. гласник РС“ бр.135/04, бр. 36/09 – др.закон, бр.72/09 – др.закон, бр.43/11 – одлука УС, бр.14/16, бр.76/18 и бр.95/18 – др.закон) и од прилива средстава прикупљених у складу са чланом 137. Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Сл.гласник РС“ 95/18, 49/19, 86/19-усклађени дин.износи, 156/20 и 15/21-допуна-усклађени дин.износи).

Члан 4.

Реализацију програма и надзор над извршавањем уговорених обавеза спроводиће Општинска управа општине Кнић – Канцеларија за пољопривреду и заштиту животне средине и Одељење за финансије и Будет.

Члан 5.

Програм ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику општине Кнић“.

Број: 501-110/2023-07
У Книћу, 31.01.2023. године

Обрађивач:
Небојша Арсенијевић

НАЧЕЛНИК УПРАВЕ
Марина Петровић

Образложење

Правни основ за доношење Програма садржан је у чл.58.став 1. тачка 6. Статута општине Кнић („Сл.гласник општине Кнић“, бр.1/019, 14/2021 и 26/22) којим је утврђена надлежност Општинског већа да оснива буџетски фонд за заштиту животне средине и утврђује програм коришћења средстава буџетског фонда у складу са законом.

Финансирање активности из овог Програма, вршиће се у зависности од прилива средстава прикупљених у складу са приливом наменских, уступљених средстава у складу са Законом о заштити животне средине („Сл. гласник РС“, бр.135/04, бр. 36/09 – др.закон, бр.72/09 – др.закон, бр.43/11 – одлука УС, бр.14/16, бр.76/18 и бр.95/18 – др.закон) и реализованим средствима од наплате такси на основу чл.137. Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Сл. гласник РС“ бр.95/18,49/2019,86/2019,156/2020 – услађени динарски износи и 15/21-допуна-услађени дин.износи).

Програм коришћења средстава из буџетског Фонда за заштиту животне средине општине Кнић за 2023. годину

ЈКП „Комуналац“ - Кнић

Преглед наплативости по структурама услуга на дан 31.12.2023. год.

Ред. бр	Врста прихода	Укупан промет		Салдо 31.12.2023	% наплате
		Дугује	Потражује		
1.	Вода и смеће - грађани	18.667.492.46	10.665.152.08	8.002.340.38	57
2.	Смеће- Радне организације	5.622.845.63	4.409.977.65	1.212.867.98	78
5.	Смеће Топоница Р. организ.	826.203.53	575.181.39	251.022.14	69
6.	Смеће Топоница -грађани.	1.253.793.78	727.766.32	526.027.46	58
7.	Смеће Гружа Р.организације	944.584.20	638.137.51	306.446.69	67
8.	Смеће Гружа - грађани	1.643.950.66	1.084.947.81	559.032.85	66

Могући извори финансирања

У претходном периоду нису довољно коришћени и други могући извори финансирања. Трошкове за спровођење мера које имају за циљ испуњавање захтева прописа у области отпада заједнички треба да сnose и и јавни и приватни сектор.

За успешну имплементацију мера од изузетне је важности оптимално искоришћење расположивих средстава из различитих програма и извора. У суштини, најефикасније је да се користи комбинација домаћих и страних извора финансирања:

- 1) национални јавни фондови, односно буџети – државни и локални;
- 2) ЕУ фондови (ИПА и други фондови);
- 3) билатерални грантови;
- 4) зајмови међународних финансијских институција и пословних банака.

Главни домаћи извор финансирања заштите животне средине је буџет Републике Србије, а расподела средстава зависи од могућности биланса буџета. Остали извори укључују општински буџет, приходе од накнада и такси, као и фондове комерцијалног сектора.

⁵ Укупно учешће издатака за услуге сакупљања и третмана отпада у дохотку домаћинстава не би требало да пређе 1,5%. Максимално прихватљиве тарифе за становништво би требало да буду пројектоване у складу са тим ограничењем.

Оцена стања и анализа проблема

На основу прикупљених и обрађених података може се закључити да пред општином Кнић у области управљања комуналним отпадом стоји значајан број изазова:

- непостојање ЛПУО у претходном периоду
- недовољна информисаност грађана и привредних субјеката о управљању и уопште о значају селекције и управљања отпадом,
- неадекватна комуникација заинтересованих страна у области управљања отпадом,
- недовољна примена законске регулативе РС,
- није успостављен систем одрживог управљања отпадом,
- недовољно развијена инфраструктура за управљање отпадом,
- недовољно стручних кадрова у области планирања
- није успостављен систем заштите свих сегмената животне средине.

Последице горе специфицираних недостатака и слабости у првом реду су:

- непостојање плана за изградњу нове санитарне депоније, с обзиром да у наредних пар година капацитети постојеће ће бити превазиђени,
- дивље депоније,
- нелегалне депоније отпада од грађења и рушења,
- није успостављен систем управљања отпадом животињског порекла,
- не постоје поуздани подаци о посебним токовима отпада.

Пројекције врста и количина отпада за период од 2024. до 2033. године

Према расположивим подацима, највећи део комуналног отпада чини биоразградиви отпад који углавном потиче из домаћинства. Овај отпад обухвата кухињске остатке, зелени отпад и органске материјале, а његово ефикасно управљање кроз компостирање може значајно смањити количине депонованог отпада.

Поред биоразградивог отпада, очекује се повећање количина папира, картона, пластике и стакла које представљају значајан ресурс за рециклажу. Да би се искористио овај потенцијал потребно је да се развије систем за примарну сепарацију, као и изградња капацитета за рециклажу како би се смањиле количине отпада које завршавају на депонијама.

Ипак, потребно је прикупити детаљније податке, како би се адекватније планирали потребни ресурси.

ВИЗИЈА

ОПШТИНА СА ЗДРАВОМ ЖИВОТНОМ СРЕДИНОМ У КОЈОЈ ЈЕ УСПОСТАВЉЕН ИНТЕГРИСАН И ОДРЖИВ СИСТЕМ УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ И У КОЈОЈ ГРАЂАНИ АКТИВНО УЧЕСТВУЈУ У ПРИКУПЉАЊУ, СЕПАРАЦИЈИ И РЕЦИКЛАЖИ КОМУНАЛНОГ ОТПАДА, БЕЗ „ДИВЉИХ ДЕПОНИЈА-СМЕТЛИШТА“.

НАЧЕЛА

Приликом дефинисања циљева ЛПУО општине Кнић веома је важна примена начела:

Начело одрживог развоја

Начело одрживог развоја претпоставља задовољавање потреба данашње генерације без угрожавања будућих генерација и њихових потреба. Одрживим развојем настоји се на уравнотежен начин постићи економски и друштвени развој и заштита животне средине. Одрживо управљање отпадом подразумева спровођење свих потребних мера за ефикасно, рационално и одговорно коришћење ресурса, смањење количине створеног отпада, а када се стварање отпада не може избећи, руковање на начин којим се доприноси циљевима одрживог развоја, укључујући поновно увођење ресурса у циклус након рециклаже.

Начело циркуларне економије

Примена принципа циркуларне економије промовише конкурентност, иновације, штити животну средину и простор, али истовремено доприноси економском расту и има потенцијал да успостави значајан број нових радних места, уз очување драгоцених и све оскуднијих природних ресурса и додавање нових вредности отпадним материјалима.

Начело предострожности

Начело предострожности значи да „у случају да постоји могућност озбиљне и неповратне штете, одсуство пуне научне поузданости не буде разлог да се не предузму мере за спречавање деградације животне средине”. Свака активност мора бити планирана и изведена на такав начин да изазове најмање могуће промене животне средине. У случају потенцијалних и значајних утицаја на животну средину, требало би предузети превентивне активности, а нарочито треба подржати примену инструмената за процену утицаја на животну средину.

Начело избора најоптималније опције за животну средину

Избор најоптималније опције за животну средину је систематски приступ. Процена утицаја различитих опција на животну средину омогућава одређивање опције или комбинације опција која доноси највећу корист и/или најмање штете за животну средину у целини, уз прихватљиве трошкове и профитабилност, како у дужем, тако и у краћем року. У случају сукоба између принципа близине или примене хијерархије отпада са принципом избора најоптималније опције за животну средину, предност се може дати избору најоптималније опције за животну средину.

Начело самодовољности

Примена начела самодовољности подразумева успостављање интегрисане и погодне мреже постројења за поновно искоришћење и одлагање мешовитог комуналног отпада, укључујући сакупљање ове врсте отпада који створе други произвођачи отпада, узимајући у обзир најбоље доступне технике.

Начело близине и регионалног приступа управљању отпадом

Отпад се треба третирати или одлагати што је ближе месту настанка, тј. у регији у којој је настао, како би се избегли нежељени утицаји транспорта на животну средину. Избор локације за постројење за третман и/или поновно искоришћење и/или одлагање зависи од локалних услова и околности, врсте и количине отпада, начина транспорта и одлагања, економске одрживости, као и могућег утицаја на животну средину. Регионално управљање отпадом обезбеђује се развојем и применом регионалних стратешких планова у складу са Програмом, заснованим на европском законодавству и националној политици.

Начело хијерархије управљања отпадом

Хијерархија у управљању отпадом подразумева следећи редослед приоритета у пракси управљања отпадом:

Превенција: Мере које се предузимају пре него што супстанца, материјал или производ постане отпад, којима се смањује: количина отпада, укључујући поновну употребу производа или продужење животног века производа; штетни утицаји насталог отпада на животну средину и здравље људи; садржај штетних материја у материјалима;

Припрема за поновну употребу: Поступци у вези са поновном употребом отпада који укључују чишћење (нпр. старе одеће), функционално испитивање (нпр. електричних и

електронских уређаја или њихових компоненти), или поправка и обнова одбачене опреме, помоћу којих се производи или компоненте производа који су постали отпад припремају за поново коришћење без било какве друге претходне обраде;

Рециклажа: Прерада отпадних материја у производе, материјале или супстанце било за изворне или друге сврхе („боца у боцу”, „метал у метал”, компостирање);

Остале операције поновног искоришћења: Употреба вредности отпада за друге корисне сврхе заменом других материјала који би се иначе користили за испуњавање одређене функције, или отпада који би био спреман да испуни ту функцију, у постројењу или широј економији (нпр. насыпање материјала, рекултивација, производња енергије, друге енергетске користи или употреба хемикалија);

Одлагање: Свака операција која није поновно искоришћење отпада, чак и када се материје поново користе или када се енергија производи као секундарни ефекат такве операције (нпр. спаљивање које није намењено за производњу енергије, одлагање отпада на депоније).

Начело продужене одговорности произвођача

Произвођачи производа сnose одговорност за утицај произведене робе током целог животног циклуса производа, укључујући одлагање. Произвођачи сnose највећу одговорност, јер они утичу на састав и карактеристике производа и амбалаже. Произвођач треба да се побрине за што мање стварање отпада, развој производа који се могу рециклирати и развој тржишта за поновну употребу и рециклажу њихових производа. Произвођачи или, ако то није случај, увозници и продавци могу испунити своје обавезе појединачно или заједно (укључивање у колективне оператере) у зависности од одређеног спроведбеног законодавства.

Начело загађивач плаћа

Да би се осигурала финансијски одржива активност у управљању отпадом, примењиваће се начело „загађивач плаћа”. Загађивачи морају сносити пуне трошкове последица својих активности. Трошкови сакупљања, третмана и одлагања отпада стога морају бити укључени у цену производа. Требало би применити принцип пуног повраћаја трошкова за услуге сакупљања и одлагања отпада, као и увођење инструмената финансијске стимулације за поновну употребу и рециклажу отпада.

СТРАТЕШКЕ ПРОМЕНЕ – ПРЕПОРУКЕ

Систем управљања отпадом

Успостављањем система управљања отпадом на територији општине Кнић потребно је обезбедити:

- примену на целој територији општине;
- смањење генерисаног отпада;

- праћење свих токова отпада;
- третман и искоришћење;
- одрживост система и извештавање.

За успостављање система такође је неопходно следеће:

- завршетак изградње регионалне депоније са пратећим објектима и инфраструктуром;
- изградња рециклажног дворишта;
- планирање затварања, санације и рекултивације садашње депоније;
- санација дивљих сметлишта и спречавање настанка нових.

Елементи које је потребно прецизније дефинисати су:

- објекти за третман отпада;
- количине потребних посуда за сакупљање отпада;
- број возила за транспорт.

Комунални отпад

Процене и количине комуналног отпада

Тренутна процена производње отпада би могла да са заснива на тренутним подацима о демографском, економском и друштвеном развоју. Стога се препоручује да наредне процене буду у складу са одговарајућим расположивим подацима, у редовним интервалима.

Постојећи систем за сакупљање комуналног отпада

С обзиром да се сада сав отпад са територије општине Кнић прикупља и одлаже на сметлиште чији су капацитети скоро исцрпљени, као и да не постоји могућност проширења и реорганизације, односно сепарације отпада, потребно је у складу са већ постојећим плановима приступити изградњи регионалне депоније на којој ће бити омогућено сортирање и раздвајање комуналног отпада, рециклажа, компостирање и одлагање отпада. Такође треба успоставити и **систем прикупљања рециклабирног материјала**.

ЈКП-Комуналац

Индустријски и опасан отпад

Иако отпад из индустрије, не продукује велике количине отпада, ипак се не сме занемарити, посебно што се продукује опасан отпад, потребно је успоставити систем мониторинга у циљу превенције могућих последица.

Посебни токови отпада

С обзиром да отпад посебних токова, нарочито уколико има карактеристике опасног отпада, не сме се мешати са комуналним отпадом нити заједно са њим одлагати. Управљање посебним токовима отпада, који не треба, или се на основу законских одредби не сме одлагати пре третмана, могуће је организовати сакупљањем у рециклажном дворишту, или издвајањем на линији за сепарацију, одакле би их заинтересоване организације које се баве рециклажом тих врста отпада откупљивале и односиле.

Постојећи систем за сакупљање посебних токова отпада

До успостављања посебно дефинисаног систем прикупљања посебних токова отпада, треба наставити успостављену сарадњу са: предузећем „Сапо КГ“ из Губеревца (третман тонер касета, штампача и фотокопир апарата) и предузећем „INOGAJ DOO“ Равни Гај бб, општина Кнић, Љубић (метал, стакло, дрво, гума, порцелан, цигла, акумулатори) и предузећем „Nemigum“ које је на територији КО Баре (пластика, пластична амбалажа и отпадна гума).

Постојећа инфраструктура за третман и одлагање посебних токова отпада

За третман и одлагање посебних токова отпада наставити са сарадњом и коришћењем инфраструктура фирми („Сапо КГ“, „INOGAJ DOO“, „Nemigum“) којима су од 2020. издате дозволе за сакупљање и третман неопасног отпада

Врсте и количине посебних токова отпада

Процена будућих количина индустријског и опасног отпада за индустријска предузећа у општини није вршена, јер не постоје садашњи подаци. Очекује се да ће обавезно извештавање према Агенцији за заштиту животне средине у наредном периоду омогућити приступ валидним подацима о количинама опасног и индустријског отпада.

Планира се да ће се обухват сакупљања отпада проширити у наредном периоду, али такође ће се део отпада рециклирати, односно поновно искористити (амбалажни отпад, грађевински отпад итд.). Предвиђа се постепено увођење рециклаже, односно сепарације рециклабилног отпада. У првим годинама рада регионалне депоније, потребно је проширити обим сакупљања отпада.

Отпадне гуме

С обзиром да се отпадне гуме не могу одлагати на депонију третман отпадних гума треба обухвати рециклажу отпадних гума (подлога за спортско игралиште, пешачке стазе као и за

путеве, за израду вештачке траве) и коришћење у енергетске сврхе (третман коинсинерације у цементарама). До успостављања система рециклаже наставити већ постојећу сарадњу са предузећем „Hemigum“ које је на територији КО Баре (пластика, пластична амбалажа и отпадна гума).

Истрошене батерије и акумулатори

До успостављања система за прикупљање и третман батерија и акумулатора, наставити сарадњу са предузећем „INOGAJ DOO“ Равни Гај бб коме је општина издала дозволу 2020. године, уз прикупљање повратних информација о количинама и врстама, као и о местима прикупљања и депоновања прикупљених батерија и акумулатора.

Отпадна уља

Власник отпадних уља дужан је да преда отпадно уље овлашћеном сакупљачу и да му обезбеди услове за његово несметано преузимање или може и непосредно да преда отпадно уље у рециклажно двориште овлашћеног сакупљача. Лице које врши сакупљање, складиштење и третман отпадних уља мора да има дозволу, да води и чува евиденцију о отпадним уљима и о количини која је сакупљена, ускладиштена или третирана, као и о коначном одлагању остатака после третмана и податке о томе доставља Агенцији за заштиту животне средине.

Моторна уља и друга отпадна уља се не смеју одлагати на депонију. Уколико регенерација није могућа, предлаже се коришћење отпадних уља као алтернативног горива (сагоревање уз искоришћење енергије), где треба предузети све мере како би се осигурао рад постројења који неће изазвати значајнија загађења ваздуха. Последња опција у управљању отпадним уљима је контролисано складиштење пре третмана.

Отпад од електричне и електронске опреме

Након успостављања система загађивач плаћа и одговорности за електронске уређаје који се више не користе, велики увозници и произвођачи електронске опреме ће бити у обавези да организују или плате сакупљање и рециклажу електронског отпада. Лице које врши сакупљање, третман или одлагање отпада од електричних и електронских производа мора да има дозволу, да води евиденцију о количини и врсти преузетих електричних и електронских производа и податке о томе доставља Агенцији за заштиту животне средине. Стога треба појачати контролу преузимања ове врсте отпада од стране лица од стране које врши сакупљање. Третман или одлагање, као и едукацију становништва о начину прикупљања па и економске користи предајом ове врсте отпада сакупљачу.

Отпадне флуоресцентне цеве које садрже живу

Успоставити систем прикупљања у складу са Правилником о начину и поступку за управљање отпадним флуоресцентним цевима које садрже живу („Службени гласник РС”, број 97/10), те оне представљају озбиљан ризик.

Отпадна возила

Отпадна возила не могу се одлагати на депонију и спаљивати. Могу се само привремено одлагати на платое за разврставање отпада док се не проследи фирмама које се баве овом врстом отпада. Стога треба подстицати организовање система сакупљања отпадних возила, тј. одвајања корисних делова отпадних возила и њихово враћање у производни циклус у складу са законом и ЕУ Директивама, поосебно имајући у виду искуство становника који су радили и још увек раде у фабрици аутомобила у Крагујевцу.

Отпад који садржи азбест

С обзиром да је поступае са овом врстом отпада дефинисано Законом као обавеза власника, потребно је успоставити систем контроле поступања од стране власника, од стране надлежних инспекцијских органа. Такође треба спровести едукацију међу грађанима о штети коју може да учини неадекватно поступање са овом врстом отпада.

Пољопривредни отпад

Подстицати адекватно складиштење ове врсте отпада посебно у сеоским газдинствима до његовог коришћења на пољопривредном земљишту.

Амбалажни отпад од СЗБ

Амбалажни отпад од СЗБ из Каталога отпад класификује се у групу – амбалажа која садржи остатке опасних супстанци или је контаминирана опасним супстанцама. Према закону о управљању отпадом, члан 25., произвођач или увозник чији производ после употребе постаје опасан отпад дужан је да тај отпад преузме после употребе, без накнаде трошкова и са њим поступи у складу са овим законом и другим прописима.

Амбалажа од средстава за заштиту биља

Како изградња регионалне депоније чији је потписник и Општина Кнић није отпочело, могуће је само препоручити примену модела акцијског сакупљања ове врсте отпада. Односно, требало би најпре спровести кампању подизања нивоа свести грађана који поседују или ће у блиској будућности поседовати опасан отпад од СЗБ. Такође треба промовисати и процедуру поступања са амбалажом од СЗБ, у складу са законом о заштити

биља и правилником о условима и начину примене средстава за заштиту биља, којима се не угрожава живот и здравље људи и животиња и животна средина, као и услови и начин руковања, складиштења, транспорта и одлагања средстава за заштиту биља.

Треба извршити процену количине оваквог отпада, након чега званично контактирати неког од оператера. Прво се прецизира попроцењена количина отпада, договара термин и динамика сакупљања ове врсте отпада, место на коме се врши предаја од стране пољопривредника. Пољопривредници добијају потврду о извршеној предаји која гласи на пољопривредно газдинство или име корисника. Ова могућност пољопривредним газдинствима може бити посебно битна, у погледу тога што је то једана од њихових обавеза, уколико конкуришу за средства кроз ИПАРД програм. Ово би за њих било потпуно бесплатно.

Отпад који садржи, састоји се или је контаминиран дуготрајним органским загађујућим материјама (POPs отпад)

Успоставити систем мониторинга постојања и прикупљања ове врсте отпада уз истовремену едукацију грађана о штетности POPs који се састоји, садржи или је контаминиран дуготрајним органским загађујућим супстанцама (POPs), где спадају PCB отпад и отпадни POPs пестициди (на пример DDT).

Медицински и фармацеутски отпад

Посебан проблем представља медицински отпад настао при кућној нези (туфери, газе, завоји, шприцеви, игле и слично). Количине овог отпада се тешко могу утврдити. Стога треба спровести едукацију грађана о могућности предаје ове врсте отпада надлежној здравственој установи као и едукацију о могућности предаје лекова са истеклим роком употребе апотекама које су одређене и дужне да преузимају неупотребљиве лекове од грађана.

Споредни производи животињског порекла

Наставити сарадњу са фирмом „Авенија МБ” из Београда којој је у складу са законом о комуналним делатностима поверено вршење ове комуналне делатности.

Отпад од грађења и рушења

Како би се спречило неконтролисано одлагање грађевинског отпада у животну средину потребно је подстицати његове власнике да исти допремају на локацију која ће бити предвиђена за његово складиштење а у оквиру регионалне депоније.

Рударски отпад

У сарадњи са надлежним државним органима активно учествовати у евентуалним поступцима издавања дозвола за истраживања у области рударства у циљу превенције евентуалних неправилности које могу утицати на животну средину општине Кнић.

ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ

Општи циљ

Успостављање безбедног и функционалног система за селективно прикупљање отпада, кроз успостављање одговарајућег и одрживог система финансирања и учешћа јавности.

Посебни циљеви

Посебан циљ 1: Унапређен систем управљања комуналним отпадом кроз дефинисан и функционалан систем примарне селекције отпада, транспорт и депоновање на уређеним депонијама и рециклажним острвима, као и повећање броја адекватних посуда за прикупљање и возила за транспорт.

Кроз увођење разних врста и боја посуда за одлагање отпада, могућа је примарна селекција отпада. Тако селектован отпад се посебним возилима транспортује до за то уређена места на којима се он рециклира, односно даље транспотрује у циљу адекватног складиштења. Постојеће несанитарне депоније уклоњене и стављене под надзор. Оно што не захтева пуно улагања и што може значајно да утиче на количину отпада је **кућно компостирање**. Кућно компостирање смањује трошкове транспорта отпада и сматра се једним од могућих начина за превенцију настајања отпада, с обзиром на то да се редукција количине врши пре самог сакупљања отпада. Имајући у виду да велике количине отпада који настаје на територији општине Кнић а који је могуће компостирате управо настаје у деловима општине где може да се користи то овај процес може имати вишеструки ефекат. Процес кућног компостирања мора да буде контролисан, при чему је крајњи циљ да разградња органских материјала као што су лишће, гранчице, трава и одговарајући отпад од хране, резултира добијањем компоста који може да се искористи за кондиционирање земљишта. Процес је конципиран на начин да се постепено додаје органска материја у компостер, која се током времена природним путем разграђује и претвара у компост. Употребом добијеног компоста, побољшавају се карактеристике земљишта и биљака. Висока температура током процеса, убрзава сам процес разлагања, тако да компост може бити спреман за **око 3 месеца**.

Контејнери за одвајање отпада

Оно што су први кораци које су Општина Кнић и ЈКП Комуналц Кнић предузели у погледу подизања свести о значају селектовања отпада је сарадња са оператером система управљања амбалажним отпадом ЕКОSTAR РАК-ом. Захваљујући њима су све шлоле и вртићи на територији општине Кнић добили контејнере и канте за одвајање отпада. Уступљена опрема укључује посуде, контејнере и канте у три боје, за разврставање различитих врста амбалажног отпада – стакла, ПЕТ и папирне амбалаже.

Посебан циљ 2. Унапређени капацитети постојеће санитарне депоније општине Кнић до изградње нове, регионалне депоније.

Споразум о заинтересованости за успостављање сарадње у циљу утврђивања заједничког интереса за обављање комуналне делатности – управљање отпадом су потписали град Крагујевац и општине Аранђеловац, Кнић и Рековац. Како су капацитети постојеће санитарне депоније за депоновање отпада ограничени на још две године, а да активности на изградњи нове регионалне депоније Витлиште у Крагујевцу не иду задовољавајућом динамиком биће неопходно да се постојећа користи још неко време до коначне изградње регионалне депоније. Постојећу депонију је неопходно оградити, уградити приступну рампу и ставити под видео надзор. Стога је потребно да се приступи измени постојеће планске документације како би се до изградње регионалне депоније смеће одлагало несметано. Услед смањења капацитета на постојећој депонији, неопходно је обезбедити место где ће се вршити депоновање смећа. За то се планира додатна локација, која ће се користити као трансфер станица. У циљу повећања ефикасности и смањења количине депонованог отпада, у непосредној близини трансфер станице планира се и изградња рециклажног центра одговарајућег капацитета.

Посебан циљ 3. Унапређен систем одрживог финансирања управљања отпадом.

Постојећи систем наплате од корисника (грађана и привреде) не покрива у потпуности трошкове те се један део средстава обезбеђује из буџета општине Кнић а преко Програма коришћења средстава буџетског фонда за заштиту животне средине општине Кнић. Средства из других могућих извора финансирања се или не користе или бар не надовољавајућем нивоу. Стога је потребно редефинисати систем наплате, као и коришћења средстава из других могућих извора финансирања како би се омогућило функционисање постојеће инфраструктуре већ и увођење нових услуга и ширења мреже за прикупљање и дистрибуцију отпада. Накнаде за отпад формиране према приступу „плати колико бациш” представљају примену принципа загађивач плаћа. Сврха наведене накнаде је да домаћинства и правна лица буду у могућности да утичу на износ новца који плаћају за услуге одвоза комуналног отпада за онолико отпада колико стварају. Ако одвајају отпад на месту настанка, компостирају и слично, могу да захтевају мањи обим накнада за отпад.

Један од начина финансирања мера за управљање отпадом може бити и јавно- приватно партнерство (ЈПП). Приватни сектор може бити суштински извор финансирања капиталних инвестиција и трансфера техничког и оперативног знања. Кроз аранжман јавно-приватног партнерства, приватни сектор се може укључити у комунални сектор ЈКП и реализацију капиталних инвестиција у сектор управљања муљем и отпадом.

Према Закону о јавно-приватном партнерству и концесијама, то је дугорочна сарадња између јавних и приватних партнера због обезбеђења финансирања, изградње, реконструкције, управљања или одржавања инфраструктуре или других објеката од јавног значаја и пружања услуга од јавног значаја које могу бити успостављене уговорно или институционално и концесијама.

Предности ЈПП су реализација захтевних пројеката којима би било тешко управљати или финансирати из јавних извора, подела ризика са приватним партнером, предвидљивост укупних инвестиција и/или оперативних трошкова. Недостаци ЈКП су сложена и скупа припрема пројекта, компликована процедура усвајања пројекта и већи трошак пројекта.

Посебан циљ 4. Оснажени људски ресурси за планирање, мониторинг и дефинисање нормативног оквира за управљање отпадом

Недовољан број запослених у области планирања, мониторинга и дефинисање нормативног оквира за управљање отпадом у сваком случају показује своје недостатке: непостојање планских докумената, непостојања односно недовољне контроле и стварања депонија-сметлишта и др. Неопходна је додатна едукација постојећег броја запослених као и запошљавање нових, без обзира на постојеће изазове, како би се овај проблем решио. Такође предвидети обавезне мере мониторинга. Параметри које би требало континуирано пратити су квалитет подземних вода и квалитет ваздуха на депонији. Када се буде спровело праћење квалитета ваздуха на територији општине Кнић, један од мерних уређаја обавезно поставити на локацију сметлишта. Треба предвидети мониторинг процедурних вода на самом сметлишту, као и квалитет воде у реци Рибеш низводно од сметлишта.

Посебан циљ 5. Подизање нивоа јавне свести о значају управљања отпадом и укључивање грађана у израду и имплементацију планова и програма.

Развијање јавне свести је процес едукације о значају управљања отпадом и то подразумева:

- 1. Едукација:** Информисање грађана о значају управљања отпадом, укључујући рециклажу, правилно одлагање отпада и редукције отпада..
- 2. Информисање:** Обезбеђивање тачних и корисних информација о праксама управљања отпадом, као и о негативним последицама неадекватног управљања отпадом на здравље људи и животну средину.
- 3. Мотивисање:** Подстицање грађана да учествују у активностима које доприносе бољем управљању отпадом.
- 4. Укључивање заједнице:** Активно укључивање грађана у процес доношења одлука које се тичу управљања отпадом у њиховој заједници.
- 5. Промена понашања:** Кроз континуирано образовање и информисање, циљ је променити понашање грађана тако да постану свеснији и одговорнији у погледу управљања отпадом. Ово укључује навике као што су смањење отпада, правилно одлагање и учешће у рециклажи.

АКЦИОНИ ПЛАН

Посебан циљ 1: Унапређен систем управљања комуналним отпадом кроз дефинисан и функционалан систем примарне селекције отпада, транспорт и депоновање на уређеним депонијама и рециклажним острвима.

1.1. Резултат: Набављене и корисницима дистрибуиране наменске посуде за примарну селекцију отпада

Активност	Опис активности	Одговорност	Процењени трошкови	Извор финансирања	Рок
1.1.1.	Јавном набавком обезбеђено најмање по 100 посуда- контејнера (папир, стакло, метал, кабасти отпад)	ЈКП „Комуналац“	4.000.000 дин	Буџет општине Кнић, други могући извори финансирања	2027.- 2030.
1.1.2.	Јавном набавком обезбеђено најмање 10 подземних контејнера	ЈКП „Комуналац“	2.500.000 дин	Буџет општине Кнић, други могући извори финансирања	2029.- 2030.

1.2.Резултат: Обезбеђено наменско возило за транспорт

Активност	Опис активности	Одговорност	Процењени трошкови	Извор финансирања	Рок
1.2.1.	Јавном набавком обезбеђено ново/преуређено возило за транспорт примарно селектованог отпада	ЈКП „Комуналац“	2.5000.000 дин	Буџет општине Кнић, други могући извори финансирања	2027.- 2028.

1.3.Резултат: Постојеће несанитарне депоније уклоњене и стављене под надзор

Активност	Опис активности	Одговорност	Процењени трошкови	Извор финансирања	Рок
1.3.1.	Постојеће несанитарне, односно“дивље депоније“ уклоњене и места на којима су биле стављена под видео надзор	ЈКП „Комуналац“	2.5000.000 дин	Буџет општине Кнић, други могући извори финансирања	2027.- 2028.

Посебан циљ 2. Унапређени капацитети постојеће санитарне депоније општине Кнић до изградње нове, регионалне депоније.

2.1 Резултат: Урађена планска документација (измењени адекватни урбанистички планови)

Активност	Опис активности	Одговорност	Процењени трошкови	Извор финансирања	Рок
-----------	-----------------	-------------	--------------------	-------------------	-----

2.1.1.	Израђена и од стране надлежних органа усвојена потребна планска документа	Општина Кнић	500.000/ дин	Буџет општине Кнић, буџет ЈКП „Комуналац“, остали могући извори финансирања	2025.
--------	---	--------------	--------------	---	-------

2.2 Резултат: Безбедносни систем

Активност	Опис активности	Одговорност	Процењени трошкови	Извор финансирања	Рок
2.2.1.	Ограда са капијом (рампом за улаз)	ЈКП Кнић	500.000/ дин	Буџет општине Кнић, буџет ЈКП „Комуналац“, остали могући извори финансирања	2025.
2.2.2	Видео надзор за приступ депонији	ЈКП Комуналац	100.000/дин	Буџет општине Кнић, буџет ЈКП „Комуналац“, остали могући извори финансирања	2025.

2.3 Резултат: Обезбеђивање места за трансфер станицу и рециклажни центар.

Активност	Опис активности	Одговорност	Процењени трошкови	Извор финансирања	Рок
2.3.1.	Проналажење одговарајуће локације и регулисање власничких односа	Општина Кнић	3.000.000/ дин	Буџет општине Кнић, буџет ЈКП „Комуналац“, остали могући извори финансирања	2026.

2.4 Резултат: Обезбеђење комуналне инфраструктуре до трансфер станице и рециклажног центра

Активност	Опис активности	Одговорност	Процењени трошкови	Извор финансирања	Рок
2.4.1.	Проширење и уређење путне	Општина Кнић	20.000.000/ дин	Буџет општине	2026.

	инфраструктуре, у складу са потребама трансфер станице и рециклажног центра			Кнић, буџет ЈКП „Комуналац“, остали могући извори финансирања	
--	---	--	--	---	--

2.5 Резултат: Пројекат трансфер станице

Активност	Опис активности	Одговорност	Процењени трошкови	Извор финансирања	Рок
2.5.1.	Пројектно решење трансфер станице	Општина Кнић, ЈКП Комуналац Кнић	500.000/ дин	Буџет општине Кнић, буџет ЈКП „Комуналац“, остали могући извори финансирања	2026.

2.6 Резултат: Изградња рециклажног центра

Активност	Опис активности	Одговорност	Процењени трошкови	Извор финансирања	Рок
2.6.1.	Склапање јавно - приватног партнерства за изградњу рециклажног центра	Општина Кнић, ЈКП Комуналац Кнић	/ дин	Јавно – приватно партнерство	2026.

Посебан циљ 3. Унапређен систем одрживог финансирања управљања отпадом.

3.1 Резултат: Уређен поступак наплате услуга у области управљања комуналним отпадом

Активност	Опис активности	Одговорност	Процењени трошкови	Извор финансирања	Рок

3.1.1.	Уређена евиденција свих корисника услуга на територији општине Кнић	Општина Кнић, ЈКП „Комуналац“	1.000.000 дин	Буџет општине Кнић, буџет ЈКП „Комуналац“, остали могући извори финансирања	2026.-2027.
3.1.2.	Уведен систем „Плати колико бациш“	Општина Кнић, ЈКП „Комуналац“	1.000.000 дин	Буџет општине Кнић, буџет ЈКП „Комуналац“, остали могући извори финансирања	2027.

Посебан циљ 4. Оснажени људски ресурси за планирање, мониторинг и дефинисање нормативног оквира за управљање отпадом

4.1 Резултат: Унапређени људски ресурси у општини Кнић и ЈКП „Комуналац“

Активност	Опис активности	Одговорност	Процењени трошкови	Извор финансирања	Рок
4.1.1.	Запослени на пословима планирања прошли додатну обуку за обављање послова израде планских и нормативних докумената	Општина Кнић, ЈКП „Комуналац“	500.000 дин	Буџет општине Кнић, буџет ЈКП „Комуналац“, остали могући извори финансирања	2025.-2026.

4.1.2.	Повећан број запослених на пословима контроле, односно инспекцијског надзора над управљањем комуналним отпадом	Општина Кнић	/ дин.	Буџет општине Кнић	2025.-2026.
--------	--	--------------	--------	--------------------	-------------

4.2. Резултат: Људски ресурси у општини Кнић и ЈКП „Комуналац“ опремљени за инспекцијски надзор

Активност	Опис активности	Одговорност	Процењени трошкови	Извор финансирања	Рок
4.2.1.	Запослени на пословима инспекцијског надзора опремљени возилом за теренску контролу	Општина Кнић	2.000.000 дин	Буџет општине Кнић, остали могући извори финансирања	2028.-2029.

4.3 Резултат: Спровођење мониторинга

Активност	Опис активности	Одговорност	Процењени трошкови	Извор финансирања	Рок
4.3.1.	Одређивање лица задуженог за узорковање воде на терену	Општина Кнић, ЈКП Комуналац Кнић	/дин	Буџет општине Кнић, остали могући извори финансирања	2026.-2027.
4.3.2	Сарадња са акредитованом лабораторијом, којој ће се достављати узорци	ЈКП Комуналац Кнић	100.000/дин	Буџет општине Кнић, остали могући извори финансирања	2026.-2027.

Посебан циљ 5. Подизање нивоа јавне свести о значају управљања отпадом и укључивање грађана у израду и имплементацију планова и програма.

5.1. Резултат: Грађани информисани и мотивисани за селекцију и управљање отпадом

Активност	Опис активности	Одговорност	Процењени трошкови	Извор финансирања	Рок
5.1.1.	Организована кампања информисања грађана о значају примарне селекције комуналног отпада	Општина Кнић	3.000.000 дин	Буџет општине Кнић, остали могући извори финансирања	2026.-2034.
5.1.2.	У сарадњи са образовним институцијама реализује се едукација најмлађих, ученика и др. О значају здраве животне средине и управљању комуналним отпадом	Општина Кнић, предшколске и образовне институције	2.000.000 дин	Буџет општине Кнић, остали могући извори финансирања	2026.-2034.

5.2. Резултат: Грађани информисани и мотивисани за селекцију и управљање отпадом

Активност	Опис активности	Одговорност	Процењени трошкови	Извор финансирања	Рок
5.2.1.	НВО и групе грађана укључене у процес израде докумената и јавног заговарања у области управљања отпадом	Општина Кнић	3.000.000 дин	Буџет општине Кнић, остали могући извори финансирања	2025.-2034.

5.3. Резултат: Општина активно сарађује са НВО и групама грађана које укључује у активности обезбеђења средстава за реализацију програма подизања нивоа свести о значају управљања отпадом

Активност	Опис активности	Одговорност	Процењени трошкови	Извор финансирања	Рок
5.3.1.	Запослени у ОУ општине Кнић, у сарадњи са НВО и удружењима грађана припремили пројекте са којима се конкурише код домаћих и међународних донатора	Општина Кнић, НВО, удружења грађана	2.000.000 дин	Буџет општине Кнић, остали могући извори финансирања	2026.-2034.

Општи закључак

Током процеса израде ЛПУО општине Кнић, радна група се сусретала са великим бројем изазова, који су прикупљање података из различитих извора успешно превазиђени.

Изазови нису само у недостачу информација већ и недовољном броју запослених и њиховој додатној едукацији чему у наредном периоду мора да буде посвећена довољна пажња и то не само за реализацију мера већ и за мониторинг и надзор над реализацијом планираних активности.

Оно што је такође изузетно важно, с обзиром да се очекује почетак радова на изградњи регионалне депоније, план ће у сваком случају морати се прилагодити, односно да се приступи изради регионалног плана.